

Sniečkaus pamokslas gydytojams

Siūlo ugdyti internacionalinius jausmus ir vartoti rusų kalbą ligoninėse. - Prikiešo, kad mažai gydytojų stoja į komunistų partiją.

Sniečkaus kalba Vilniuje įvykusiame gydytojų suvažiavime žymiausia dalimi buvo skirta politinei "medicinai", arba, anot jo paties tariant, "kovai prieš buržuazinį nacionalizmą, revizionizmą, kapitalizmo atgyvenas". Svarbiausias vaistas prieš tas ligas esąs — "visokeriopai stiprinti tarybinę tautų draugystę, visą mūsų daugiainacionalinę valstybę".

Čia Sniečkus pats pastebėjo: "Gali atrodyti, kad šie klausimai neliečia gydytojų". Ir čia pat išskleidė abejone: "Tai neteisinga, draugai".

Apie įtemptus santykius su rusais

"Štai, pavyzdžiui", sako Sniečkus, "kiekvienoje ligoninėje ar kitoje gydymo įstaigoje susitinka ar gali susitikti ne tik vienos, bet įvairių tautybių gydytojai ir ligoniniai. Gydytojo santykiai su ligoniu turi būti draugiški... Bet jūs, draugai, žinote geriau už mane, jog kartais šie santykiai pagenda... Jeigu jie priklauso įvairioms nacijoms, tai kartais jų nesantaika gali įgyti ir nacionalinį atspalvį".

Nuo šios ligos vaistas: "...ugdyti medicinos darbuotojų tarpe internacionalinius jausmus... kovoti prieš bet kokius nacionalistinių ar šovinistinių tendencijų pasireiškimus".

Rusų kalba ligoninėse

"Čia turi reikšmės kiekvienas dalykas, jų tarpe ir kalbos klausimai", sako Sniečkus. "Kartais kyla nesusipratimų dėl to, kuria kalba turi būti rašomi medicininiai dokumentai. Tačiau tai galima išspręsti. Jeigu mes būsimė nuoseklūs internacionalistai, tai mes visuomet rasime išeitį, kad draugystė ir bendradarbiavimas nesutrikėtų". Kitaip sakant, jei yra abejonė, — rašyk rusiškai!

Buržuazinio nacionalizmo liga

"Vakarų imperialistai ir lietuviški buržuaziniai

nacionalistai siekia išardyti tarybinių tautų draugystę, norėdami susilpninti Tarybų Sąjungą. Buržuaziniai nacionalistai stengiasi veikti, visų pirma, kurstydami ir gaivindami nacionalinius prietarus, kurie yra gajausi iš visų kapitalizmo atgyvenų žmonių sąmonėje. Jie siekia pasinaudoti tuo, kad kai kuriuose darbo žmonių sluoksniuose, ypač inteligentijos tarpe, vis dar pasireiškia tendencija išpūsti nacionalinių ypatumų reikšmę, o tai savo ruožtu skatina nacionalinio atsiribojimo reiškinį; pasireiškia dar atviros nacionalistinės tendencijos".

Receptas

"...reikia nuolat rūpintis, kad mūsų inteligentija visada būtų idejiškai atspari, ištikima kilniems proletarinio internacionalizmo, tautų draugystės ir tarybinio patriotizmo principams. Niekada negalima užmiršti, kas yra buržuaziniai nacionalistai, kokius kruvinius nusikaltimus prieš Lietuvos darbo žmones jie vykdė hitlerinės okupacijos metais".

Gąsdinimas

"Pabėgę po karo į užsienį ir nuėję tarnauti Amerikos imperialistams, jie šiandien pasirodę vėl užlieti visą mūsų kraštą darbo žmonių krauju ir ašaromis, kad tik galėtų išnaudoti Lietuvos darbo žmones... Buržuaziniams nacionalistams viskas mūsų šalyje yra bloga, viskas negerai. Demagogiškai vaidindami kažkokius lietuvių tautos laisvintojus, buržuaziniai nacionalistai iš tikrųjų visiškai negalvoja apie lietuvių tautos interesus. Jiems rūpi tik jų pačių siauri klasiniai išnaudotojiški interesai, jiems rūpi tik jų ankščiau turėtoji Lietuvoje valdžia ir turtai".

Priekaištai

Nepaprastai nedrąsiai Sniečkus priekiešo gydytojams, kad jų permaža yra partijoje. Užsiminę apie nepakankamą vietinių par-

tinių organizacijų darbą (o vietinė arba pirminė partinė organizacija tai yra partijos skyrius ligoninėje), jis tuojau nuo apibendrinimo pereina prie paskiro pavyzdžio Druskininkuose, būtent: "Vieninės partinės organizacijos turi padėti medicinos darbuotojams kelti savo idejinį-politinį lygį. Tuo tarpu tai daroma toli gražu nepakankamai. Štai pavyzdžiui, paimkim Druskininkus. Ten labai daug kvalifikuotų gydytojų... O kiek partijos narių Druskininkų gydytojų tarpe? Labai nedaug". Iš šio pareiškimo pirmųjų sakinių matyti, kad partijos narių proporcija ir visos Lietuvos gydytojų tarpe vargu ar didesnė, kaip Druskininkuose...

Atkalbinėja nuo užsieninių vaistų

"Dar pasitaiko tokių faktų, kada atskiri žmonės skleidžia prasimanymus apie tariamą užsienio vaistų visagališkumą. Tuo tarpu priešakinės kapitalistinės valstybės pačios perka kai kuriuos tarybinius vaistus"... (Lyg gydytojai ne geriau žino, koki vaistai geri, ir kokių Lietuvos vaistinėse tiesiog nėra).

Papildomos pareigos gydytojams

Šalia kovos su nacionalizmo epidemija, Sniečkus dar ragino gydytojus rūpintis: 1) pirčių statyba kolchozuose, kuri esant apleista, 2) vaikų darželių ir lopšelių steigimu kolchozuose (kad daugiau moterų galėtų eiti lažą), 3) kovoti prieš girtavimą ir naminės degtinės vartymą, 4) stiprinti ateistinę propagandą. (LNA)

Azija prašo daugiau dolerių...

• Colombo plano konferencijos pranešime konstatuojama, kad penkiolikoje pietinės ir pietvakarių Azijos kraštų su 70 mil. gyventojų pasiekta esminės ekonominės pažangos, tačiau, sparčiai didėjant tos zonos

Iš Bukarešto ateina žinios, kad Chruščiovas, seniai lankydamasis Rumunijoje, Jugoslavijos pasienį slapta susitikęs su maršalu Tito. Esą, abu raudonieji vadai aptarė Belgrado-Maskvos santykius, beatominės zonos Balkanuose projektą ir bendrai tarptautinę būklę.

Ar tai gandas ar faktas, sunku pasakyti, bet užsienio stebėtojai yra vieningos nuomonės, kad Jugoslavijo-

gyventojų skaičiui, pagalba stiprinta. Per praeitus metus vien JAV Colombo plano organizacijai yra davusi per 1 bil. dol.

• Maršalas Tito, sveikindamas Chruščiovą spalio revoliucijos proga, pabrėžė, kad Jugoslavija norinti "dar sėkmingesnio santykių pagerėjimo".

• Atstovų Rūmų komisijai pradėjus tyrinėti sėkmes televizijų programose, aiškėja, kad tolimesniuose apklausimuose tenka laukti dar skandalingesnių istorijų. Kyšiai ir papirkinėjimai lėmė ne tik daugelio televizijos ir radijo programų sudarymą, bet ir jų "populiarumą" nustatymą, ypač reklamuojant naujas muzikines plokšteles.

• Jau trys savaitės negaunama jokių žinių apie japonų ekspediciją, bandžiusią įkopti į 23,440 pėdų aukščio Gauri Sankam viršūnę netoli Everesto kalno. Manoma, kad 32 iš 43 ekspedicijos dalyvių bus žuvę.

• Valst. pasekr. R. D. Mu.phy sutiko nudelsti savo atsistatydinimą ir lydės prez. Eisenhowerį kelionėje per 9 valstybes, įskaitant ir "priešviršūnę" konferenciją Paryžiuje.

Tadas Meckauskas
4207 Euclid St.
E. Chicago, Ind.

Auksė Jonė Paplėnaitė, ši rudenį pradėjusi studijas Illinois university Navy Pier skyriuje (Chicagoje), spalio 31 d. išrinkta "homecoming" karalaite, Milžiniškas Illinois universitetas yra išdėstytas dviejose vietose - Urbanoje ir Chicagoje. Prieš kurį laiką toks titulas Urbanoje taip pat teko lietuvaitei Gražinai Gudaitytei. Jos nuotrauką skaitytojai matė Dirvos spalio 22 d. numeryje.

MASKVA IEŠKO VARTŲ Į VIDURŽEMIO JŪRĄ Jugoslavijos slinkimas link Maskvos, - Pavojingas ultranacionalizmas Graikijoje.

Iš Bukarešto ateina žinios, kad Chruščiovas, seniai lankydamasis Rumunijoje, Jugoslavijos pasienį slapta susitikęs su maršalu Tito. Esą, abu raudonieji vadai aptarė Belgrado-Maskvos santykius, beatominės zonos Balkanuose projektą ir bendrai tarptautinę būklę.

Tie gandai ypač palankią auditoriją randą Jugoslavijos armijoje. Ir daugelis vidutinių ir mažesniųjų partijos pareigūnų, susirūpinusių savo ateitimi, tokios situacijos akivaizdoje vis labiau linksta į Maskvą bei sovietinį bloką. Nemažą vaidmenį vaidina ir gandai apie Tito sirguliavimus. Tokia planinga pasaulio propaganda dar labiau įtempia vidinę krašto būklę gaudais

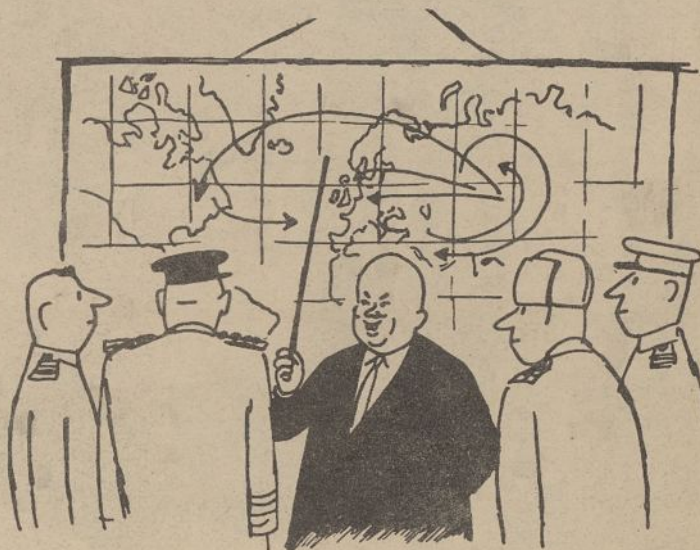
apie netrukus įvyksiantį karinį pučą.

Ir kaimyninėje Graikijoje būklė komplikuojama "Kipro didvyrio", ultranacionalistinio generolo Grivas, veiklos pagyvėjimu. Nors Graikijos vyriausybės sluoksniai propagandiniais sumetimais yra linkę visą akciją vadinti "Grivas triukšmeliu", tačiau pastebima, kad jo šansai kasdien didėja. Net prileidžiama, kad ateinančiuose rinkimuose jo partija galinti laimėti.

Graikijos, reiškiančios teritorines pretenzijas Albanijai ir Turkijai, specifinė situacija sovietus kaip tik ir skatina remti nacionalistines Grivaso tendencijas. Ne be pasėmių sovietai ir anksčiau domėjosi panašiomis asmenybėmis, pvz. buvusiu ministru Spyros Markezinis, kuris, siekdamas savo asmeninių ambicijų ir tariamo Didžiosios

(Nukelta į 2 psl.)

SUSITAIKYMO OFENZYVA...

Chruščiovas: -- Aš išsiuntinėju žvalgybon kvietimus, metuos į humoro tašką, išplečiu abiejuose frontuose draugiškumo propagandą, pridengiu taikos balandžio sparnu ir suimu visus glėbin...

Iš Tautinės Sąjungos Clevelando skyriaus narių susirinkimo. Dalyvių dalis prie įėjimo į Dirvos redakciją. Iš kairės: K. Budrys, B. Gaidžiūnas, V. Orintas, F. Mackus, J. Šiaučiūnas, V. Blinstrubas, J. Rastenis, A. Garmus, J. Palukaitis, J. Smetona, K. Morkūnas ir K. Karalis.

DIRVA

THE FIELD

Published semi-weekly by American Lithuanian Press & Radio Ass'n. VILTIS, Inc. (Non-profit). 6907 Superior Ave., Cleveland 3, Ohio. Telephone: HEnderson 1-6344.

Issued in Cleveland every Monday and Thursday.

Editor-in-Chief: Balys Gaidžiūnas. Second Class Mail Privileges Authorized at Cleveland, Ohio.

Subscription per year in advance: \$8.00. Established in 1915. Single copy — 10 cents.

Redaktoriai: Vyta. Gedgaudas ir J. P. Palukaitis.

REDAKCIJINĖ KOLEGIJA:

P. Bastys (Toronto), E. Čekienė (Woodhaven), R. Mieželis (Chicago), J. Papienas (Chicago), V. Rastenis (Brooklyn) ir St. Santvaras (So. Boston).

Dukart savaitinis, leidžiamas VILTIS, Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo D-jos (Inkorp. ne pelnui), 6907 Superior Ave., Cleveland 3, Ohio.

Telefonas: HEnderson 1-6344. Išeina Clevelande pirmadieniais ir ketvirtadieniais. Vyr. redaktorius: Balys Gaidžiūnas.

Antros klasės siuntos privilegija suteikta Clevelande, Ohio.

Prenumerata metams, iš anksto mokant \$8.00. Įsteigtas 1915 metais. Atsk. Nr. kaina 10 centų.

Ir taip būna gyvenime...

Nauja kėdžių mada

Pačios moderniškiausios kėdės, darytos iš degtinės statinių, kurių gamyba dar mažesnė, negu jų pareikalavimas...

Kartais visai paprasta idėja žmogui atneša laimę. Taip atsitiko ir su dabartiniu vienu Akrono gyventoju. Jis, būdamas berniuku dirbo ūkyje. Tenai matydavo ūkininkus naudojant kėdes, padarytas iš statinių.

1928 metais atvykęs į Akroną pradėjo dirbti baldų įmonėje. Praeitais metais, daugiau sentimentu negu idėjos vedamas, sumanė pagaminti kėdę iš cukraus statinės. Ši jo kėdė išėjo truputį modernesnė už tas matytas pas ūkininkus.

Paskubomis užbaigęs kėdę ją pastatė tuo metu vykstančioje įmonės metinėje parodoje. Valandą vėliau atvykęs į parodą negalėjo prieiti prie kėdės, kuri buvo moterų apsupta. Vienos klausinėjo — kiek kainuoja, kitos kaip greit galima gauti didesnį kiekį.

Įmonės vadovybė nutarė kėdes gaminti iš senų degtinės statinių, nes degtinės

gamyklos turi galvosūkį, kaip atsikratyti vartotom statinėm. Mat, kiekviena degtinės gamykla įstatymu yra įpareigota degtinę laikyti naujose ažuolinėse statinėse, kurios dar vieną kartą gali būti panaudojamos žemesnės rūšies degtinei.

Iš vienos statinės išeina dvi kėdės. Šiuo metu įmonė gamina po 25 kėdes per dieną, tačiau jų pareikalavimas yra didesnis, negu spėjama pagaminti.

VIENA Ashland, Ohio gyventoja atradusi namą išteptą skutimosi kremu, kreipėsi į policiją, prašydama surasti kaltininką. Apklašinėjus apie 15 jaunuolių paaiškėjo, jog tai jos sūnaus darbas. Motina atsisakė kelti bylą pareikšdama, jog tą bylą sutvarkys namuose.

PASIRODŽIUS spaudoje žinutei jog New Yorko gubernatoriaus sūnus nubaustas 10 dolerių pabauda už per greitą važiavimą, teisėjas visą dieną neturėjo ramybės, nes visi norėjo žinoti, kodėl gubernatoriaus sūnui paskirta per pus mažesnė bausmė. Sekančią dieną laikraštis atitaisė korektūros klaidą.

OHIO valstybėje prisiekusių teisimas pripažino, jog 75 metų senio bučkis 29 metų moteriai nėra vertas \$7,500. Mat 1955 metais tulas Kurtz pabučiavo poniką Broreine. Jos vyras grąšė senui teismo byla, jei šis neatduos jiems savo ūkio, nuosavybės mieste ir \$5,000. Pagaliau sutiko nekelti bylos už \$7,500. Teismas iš klausęs abi puses nu-

yra įsteigta paties Išganytojo. Kuris pažadėjo, kad atsiųs savo vietininkams šioje žemėje — popiežiams šventąją Dvasią. Kuri bu-dės iki pasaulio pabaigos, kad jie tinkamai vadovautų Jo įsteigtajai Katalikų Bažnyčiai. Visa tai sako, kad Bažnyčia principiniai yra aukštesnė negu kiti žmonių susibūrimai — valstybiniai ar tautiniai. Tad bažnytinės bendruomenės toks gyvybinis reikalas, kaip jos vėningumas, išlaikant principuose klausimuose visą tos bendruomenės narių paklusnumą popiežiams, yra daug svarbesnis, negu pastarųjų bendruomenių reikalai. (m. p.). Visa tai labai gerai išaiškinta popiežių Pijaus XI ir Pijaus XII užgirtoje "Šventojo Valandoje", (psl. 30-44), kurią jaunimas turėtų atidžiai perskaityti."

Perskaičius atidžiai šiuos žodžius, Vatikano mįslė liko ne mįslė, o visai suprantamu dalyku. Gera, kad tie veikėjai, paprastai užsiginę, jog Vatikano reikalai jiems svarbiau negu Lietuvos, pagaliau pasako teisybę.

rm, Chicago, Ill.

sprendė, jog pinigai priklauso senui su 3% palūkanų.

ČIKAGOJE jaunuolis prisipažino, jog per greit važiavęs, bet teisinosi, jog tai atsitikė dėl čiaudulio. Teisėjas nepatikėjo, kad čiaudulys galėjo tęstis visą mylą ir nubaudė.

PRANCŪZIJOS pakrantėse esančiose salose auga kopūstų giminės augalai, kurių aukštis siekia nuo dviejų su puse iki trijų metrų.

ANGLIJOJE batsiuvys gavo užsakymą iš Indijos turtuolio, kad šis pagamintų batus drambliui. Šiuo metu batsiuvys zoologijos sode studijuoja dramblių eiseną.

ALABAMOJE skautai nupirko apie 200 hektarų žemės. Vėliau pasirodė, jog tenai yra alyvos. Šiuo metu skautai gauna apie 14,000 dol. per metus iš alyvos įmonės, kuri turi pasistačius keiturius šaltinius.

TELEVIZIJOS direktoriaus žmona skambina vyrui, jog į laikrodį pateko vanduo. Šiam pasiteiravus, kaip tai galėjo atsitikti, žmona paaiškino, jog važiuodama atbula įvažiavo į maudymosi baseiną...

NESENAI buvo ginčijamasi dėl įstatymo, jog visi politiniai kandidatai privalo gauti po lygiai laiko televizijos arba radijo programose. Vienam laikraštiniui užklauso raketinių įguli viršininką ar jie nemana pasiūlyti į erdves dramblių, šis atsakė, jog neesą galimybės, nes tada ir demokratams norės gauti tiek pat laiko erdvėje.

KENTUCKY valstybėje viena automobilių bendrovė paskelbė, jog jos kainos esančios tokios žemos, kad reikia tik ateiti ir pavoriti. Kažkas pasinaudojo skelbimo sugestija, įsilaužė į patalpą ir išvažiavo su nauju automobiliu.

CALIFORNIJOJE vienas vyras kas pavogęs padangas, norėdamas, kad policija jį patalpintų į tokia vietą, kur žmona negali pasiekti. Policija patenkino jo pageidavimą.

CHILLICOTHE teismo sekretorius gavo penkis dolerius ir laišką: "Be blogos valios pravažiavau sustojimo ženklą. Būdamas krikščionis jaučiu pareigą save nubausti už nepaklusnumą". Laiškas buvo be parašo.

Maskva...

(Atkelta iš 1 psl.)

Graikijos idėjos įgyvendinimo, norėtų Graikiją ištraukti iš NATO bendruomenės. Yra Atėnuose ir daugiau įtakingų politikų, kurie svajoja apie Didžiąją Graikiją, kuri, atsiremianti į titoistinę Jugoslaviją ir Jungt. Arabų Respubliką, rytinėje Viduržemio dalyje vaidintų svarbią rolę.

Stiprus nacionalistinis elementas Graikijoje neretai bando Karamanlio vyriausybei prikišti "vakarietiškas iliuzijas, tarnavimą britų ir amerikiečių interesams bei patriotizmo stoką". Atsiminimai apie carinę Rusiją, kuri 19 šimtmeityje padėjo graikams išsilaisvinti iš turkų vergijos, yra propagandistiškai išnaudojami ir politinėse kovose kaskart vaidina vis didesnį vaidmenį. Jau nekartą tuos atsiminimus sovietų diplomatai ir laikraštininkai Atėnuose stengėsi išryškinti, ir kairieji, komunistų infiltruota, EDA partija yra juos įsirašiusi į savo vėliavą.

Būdinga, kad pastaruoju metu sovietai uoliai ieško ryšių su graikų ortodoksų bažnyčios hierarchija, su šovinistinių tendencijų organizacijomis bei grupėmis ir su atskirais atkakliais garbėtroškiais politikais iš įvairių partijų. Sovietai duoda suprasti, kad Graikijos pasitraukimo iš NATO atveju būtų politiškai ir diplomatiškai stipriai paremtos graikų teritorinės pretenzijos prieš Albaniją (šiaurinis Epiras) ir prieš Turkiją (Smyrna ir kitos sritys). (tp)

Vasario 16 Gimnazija ir Balfas

Būdami dėkingi lietuvių laikraščiams už tai, kad jie įsideda žinių apie Vasario 16 Gimnazijos gyvenimą, ypač esame dėkingi Dirvai, kad ji dažniau už kitus laikraščius atsispausdina foto nuotraukų, vaizduojančių gimnaziją. Todėl šiek tiek nustebino spalio 15 d. Dirvoje išspausdintas Stebėtojo straipsnis, kuris netiksliai paliečia mūsų gimnazijos santykius su BALFo.

Pirmiausia reikia labai aiškiai pasakyti, kad BLFas už piniginius ir kitokius patarnavimus gimnazijai neatsiskaito jokio procento, kaip Stebėtojas sugestionuoja, bet, perrašinėdamas būrelių sąrašus ir juos persiųsdamas gimnazijai drauge su čekiais prideda savo darbo ir išlaidų. Tokių persiųtimų per pastaruosius metus BALFas yra atlikęs 32.

Gimnazijos būrelių ir nereguliarų geradarių aukos, siunčiamos per BALFą, pasitarnauja aukotojams, nes iš BALFo, kaip iš JAV valdžios pripažintos šalpos organizacijos, jie gauna kvitus, kuriuos jie gali pristatyti valdžiai, atsiskaitydami už mokesčius. Kai kurie mūsų aukotojai tokių BALFo kvitų prašo specialiai. Mūsų žiniomis tokių kvitų-padėkų per metus BALFas yra parašęs 271. Per apyskaitinius metus (1958, VII, 1 iki 1959, VI, 30) BALFo centras yra persiuntęs gimnazijai 79,550 markių rėmėjų būrelių įnašų ir vienkartinę auką 19,166 markes, viso 98,716 markių (apie 21,400 dolerių). Šioje sumoje yra pavienį BALFo skyrų vienkartinės aukos ir 1,000 dolerių BALFo centro pašalpa, skirta moksleivių maistui ir apkūrenimui pagerinti žiemos mėnesiais. Gimnazija šią pašalpą labai vertina, nes ji leidžia bendrabučio ir klasių patalpas tiek apšildyti, kad mokiniams žiemą jose neteko sėdėti su paltais.

Be to BALFas mūsų gimnazijos bendrabučį pastoviai šelpia maistu. Per pastaruosius apyskaitinius metus per BALFą gauti maisto produktai buvo įvertinti 27,599 markėmis.

Taigi iš šių faktų matyti, kad BALFo parama gimnazijai ir jos bendrabučiai yra tikrai didelė. Šalia mūsų nuolatinių rėmėjų būrelių BALFo parama yra tokia žymi, kad be jos nebūtų galima maitinti, lietuviškai auklėti bei mokyti tokį nemažą skaičių (127) vaikų ir jaunuolių, kurių žymi dalis yra ligotų, nedirbingų, pakrikusių šeimų vaikų ir dalinai našlaičiai. Tik per šitas suteiktines aukas ir pašalpas gimnazija pajėgia sugrąžinti lietuvių tautai daugelį lietuvių vaikų Vokietijoje, ištraukdami juos iš skurdžių ir demoralizuojančių prielaidų į gamtos aplinką ir lietuviško židinio globą. Tiesa, šis židinys turi ir skurdo ir trūkumų. Jį būtų galima padaryti žymiai tobulesnį, jei gerai gyveną lietuviai mūsų nepamirštų. Tokie tikrai savęs nenusukriaustų, jei keletą dolerių pasiųstų per BALFą arba tiesiog mūsų adresu: Litauisches Gymnasium, Schloss Rennhof bei Lampertheim, W. Germany.

Gimnazija būtų dėkinga, jei šie keliolika sakinių būtų išspausdinti Dirvoje.

Dr. J. Grinius, Direktorius

Taip pat nieko nežino

Chruščiovo lankymosi metu Amerikoje beveik 20 asmenų kreipėsi į Iowa valstijos kukurūzų augintoją Garstą, prašydami jo pagalbos pagreitinti artimųjų atsigabenimą iš Sovietų Sąjungos. Garstas tuo reikalu su Chruščiovu kalbėjosi ir gavo jo teigiamą atsakymą. Prašančiųjų tarpe buvo ir lietuvių.

Vėliausiomis žiniomis patirta, kad nei suinteresuotieji, nei Garstas jokių žinių apie atvykimą nėra gavę. Norėdamas visą eigą pagreitinti Garstas aukštesniems Sovietų Sąjungos organams pasiuntė labai argumentuotą raginimą, kad pažadai, jų nevilkinant, būtų išpildyti.

V.Š., Chicago

Vieno dolerio vaju gimnazijai

Vasario 16-tosios gimnazija yra išblaškytų po pasaulį lietuvių visuomeninio subrendimo pažymys. Visi ją steigėme, jai rūmus išpirkome, ir visų pareiga ją išlaikyti.

Dabar joje mokosi 126 mokiniai. Daugiau priimti nebuvo galima dėl lėšų stokos. Mokytojai dirba už mažiausią atlyginimą. Jie aukojasi lietuvių vaikų lietuviškai ateičiai. Sunkiai buvo pradėtas šių mokslo metų darbas, nes gimnazija kasdien daugiau ir daugiau stokoja.

Gimnazijos išlaikymui buvo suorganizuota 200 rėmėjų būrelių. Dabar liko tik 160. Iš šių — 24 metais atsilikę, o 54 nėra mokesčių sumokėję už kelis mėnesius. Tvarkingai nario mokesčių sumoka tik 48 būreliai. Su ypatinga pagarba tenka pažymėti kun. Suginto nuopelną, nes jo suorganizuoti Chicagoje 42 būreliai priklauso prie 48 tvarkingai veikiančiųjų. Jei dar bent kelis tokius idealistus kunigus turėtume mūsų lietuviškoje veikloje!...

Prašome visas veiklįsias organizacijas pagalvoti ir surasti lėšų naujus būrelius organizuojant. Taip pat, nedelsiant, reikia po \$1.00 skirti mums visiems. Ir taip pat nuo visų rengiamų pramogų bent mažą dalį pelno atiduoti gimnazijos išlaikymui.

Didesnes sumas galima siųsti per BALFą arba gimnazijos direktoriui čekiu. Smulkesnes aukas galima įteikti ratelių vadovams. O

kam patogiau, prašome atsiųsti komitetui.

Šiuo metu gimnazijai labai aktualus šildymo sistemos remontas ir kuro bei maisto atsargų sudarymas žiemos metui. Tat tiems būtinieji reikalai ir skelbiame vieno dolerio vaju.

Vaju tęsis iki Vasario mėnesio pradžios, kad mūsų didžiosios šventės proga būtų galima padaryti gautų lėšų apyskaitą.

Gimnazijos išlaikymą labai prašome nuosirdžiai supaprasti ir prie pravedimo vaju prisidėti.

Vienas doleris nedaug, bet kai visi sudėsime, tai bus labai daug! Reikalas labai rimtas, todėl dar pakartojame: — ir tas Gimnazijos išlaikymo būdas pašalinime. Visi įsijunkime į šį vaju ir vieni kitus raginkime į talką.

Vieno dolerio vajuos komiteto adresas: A. Gulbinskas, 6324 So. Bishop St., Chicago 36, Illinois. Telef. PRosp. 6-6476.

Kiti rašo:

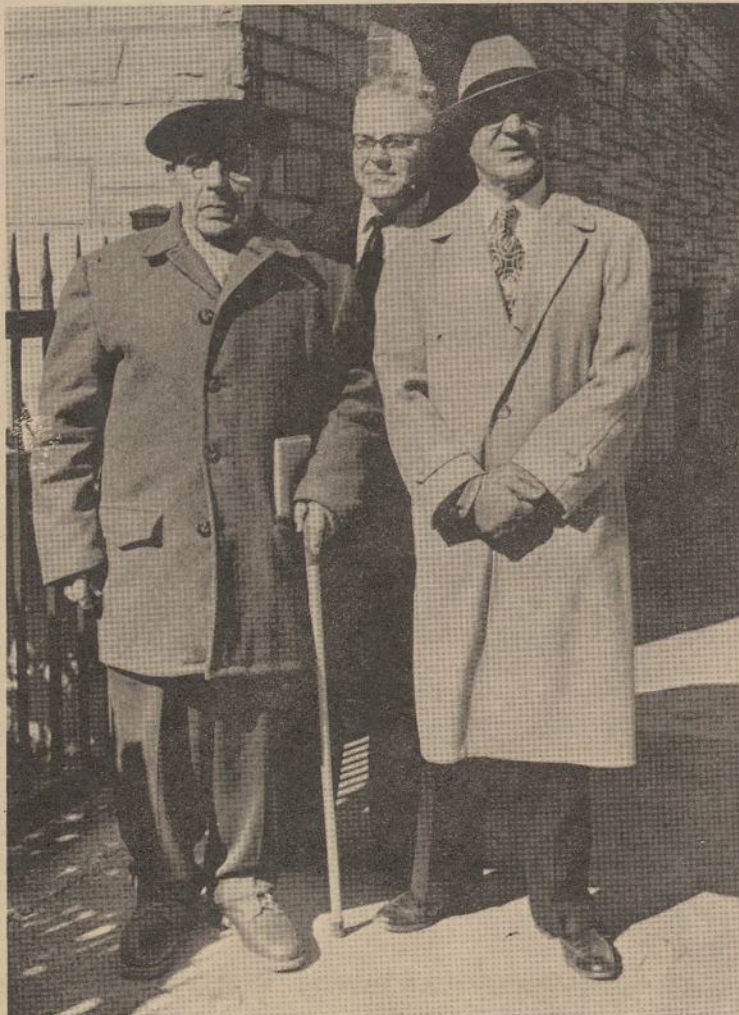
Vatikano mįslės išsprendimas

Kai pereitų metų gale pasisklido žinia, jog Lietuvos Pasiuntinybė Vatikane gali būti uždaryta arba bent smarkiai sumažintos jos teisės, lietuvių visuomenės didžiojoje dalyje kilo gilus susirūpinimas ir spontaniš-

kai išsivystė pastangos pakeisti tokį Popiežiaus Jono XXIII nutarimą. Tačiau buvome lygiai nustebinti ir mūsų kai kurių katalikiškų grupių nenoru imtis bent kokios akcijos ar net jų bandymais tokį nutarimą pateisinti (prisiminkime tikslai K. Šidlauskio "teisiškus" išvedžiojimus Chicagoje).

Šiandien, netyčia vartdamas žurnalo "Jaunimo Žygiai" š. m. 2-3 numerį, radau atsakymą į šią mįslę. Prof. Julius Gravrogas (kaip redakcija jį pristato — žymus lietuvių mokslininkas) 17 psl. rašo:

"Stengdamiesi, kad lietuvių dvasia kuo ilgiausiai išsilaikytų tarp mūsų, stengdamiesi užbėgti už akių jos nykimo pavojui, mes esame labai energingi... Bet yra labai liūdna, kad mes nepažinome nė mažos dalies tokio uolumo, kai atsirado mūsų tarpe nenoras paklusti Bažnyčios vadų — popiežių nurodymams. O šiuo atveju turėtumėm būti daug kietesni ir labiau nepalaužiami, turėtume reikštis didesniu uolumu, negu uolumas, kurį mes parodome, rūpindamiesi lietuvių išlaikymu. (sic! m. p.). Bažnyčia yra supra-nacionalinė organizacija, kuri apima katalikus visuose kontinentuose. Ji įjungia į save netik atskirus asmenis, bet ir įvairias tautas, įvairias valstybes ir kviečia jas į savo prieglobstį, į savo avide. Ji

Vasario 16-osios Gimnazijai paremti pirmasis šiais metais \$20 aukoją chigagietis Juozas Kazakevičius, 83 metų amžiaus. Greta stovi Petrauskas ir Dr. Draugelis. A. Gulbinsko nuotrauka

Lietuviškosios aktualijos

V. Rastenis

Nerimas be Vilniaus ir su Vilniumi

Ar tikrai nebera Vilniaus klausimo?

Nepriklausoma Lietuva, Vilnių atgavusi, nespėjo padaryti jį faktine sostine. Nepadarė to nei 1940-1941, nei 1941-44 metų okupantai: ir jų Lietuvai skirtosios centrinės įstaigos buvo Kaune. Tik antrą kartą grįžusi, bolševikinė valdžia, berods, šiuo atveju lietuviškųjų kvieslingų ambicijų dėka padarė Vilnių ir faktiniu okupuotos Lietuvos administracinio centru. Ir carų laikų okupacijos metu ištaisą 120 metų Vilnius buvo lietuviškųjų sričių administracinis centras, generalgubernatoriaus būstinė. Skirtumas tas, kad Lietuva tada buvo pavadinta "Sievoro Zapadnyj Kraj", o dabar — "Lietuvos Tarybinė Socialistinė Respublika". Vilnius vadinamas tos "Respublikos" sostine.

Lenkija Vilnių turėjo iš viso tik 19 metų. Bet ir per tą trumpą laiką ji buvo įpratinusi pasaulio opiniją laikyti Vilnių Lenkijos miestu. Bet dabar jau 20 metų, kaip Lenkija Vilniaus vėl neturi, ir pasaulio opinija vis labiau ir labiau įpranta girdėti, kad Vilnius yra, tiesa, Sovietų "nurytos", bet vis dėlto Lietuvos sostinė. Pačioje Lenkijoje irgi spauda apie Vilnių viešai kitaip nekalba, kaip tik apie Lietuvos (sovietinės respublikos) sostinę.

Tai daugelį mūsų paskatina daryti išvadą, kad Vilniaus klausimas jau esąs galutinai išspręstas Lietuvos naudai, kad Vilnių jau "turime", ir mums jau nebėra jokio reikalo apie tai net užsiminti santykiuose net ir su lenkais. Manoma, kad, jeigu lenkai (ar kas kitas) dar tą klausimą kelia, tai galime jiems tik pasakyti "pameskite viltį". O jeigu lenkai to klausimo nemini, tai mums esą net žalinga patiems užsiminti, nes atrodytų, lyg mes dar nesam įsitikinę teisėtumu to, ką turim.

Žinoma, dėl dabartinės Vilniaus padėties mums su lenkais nėra jokio reikalo derėtis. Bet tas klausimas dar nėra taip jau neabejotinai baigtas tarp mūsų ir jų, jei pažvelgiamė į ateitį, į mūsų kraštų santykius, atgavus nepriklausomybę.

Tokios nesantaikos, kaip buvusi lietuvių-lenkų nesantaika dėl Vilniaus, pasaulio viešąją opiniją nuteikia gana pesimistiškai. Neišvengiamai pagalvojama, kad tos tautos, jei tik ištruks kaip nors iš Sovietų "globos", tuoj kibs į plaukus.

Lenkai nori paramos savo pretenzijoms į dabartines Lenkijos vakarų sienas. Tuo sumetimu jiems labai svarbu pataisyti pasaulio opiniją apie save, apie savo kadai turėtus prastus santykius su kaimynais. Jiems svarbu paskleisti įsitikinimą, jog lenkai net ir su lietuvišiais jau dabar taip savo ginčus yra išsiaiškinę, kad ateity jau nėra jokio pavojaus kilti kokiems nors nesusipratimams.

Mūsų politinių veikėjų sluoksniuose yra linkusių suteikti lenkams tą patarimą. Būtent, yra palinkimo pasirašyti ir paskelbti visam pasauliui per spaudą ir per radiją (taip pat ir į namus) kokį nors pareiškimą, kuriame būtų pasakyta, kad lenkai ir lietuviai veikia dėl savo kraštų laisvės sutartinai, kad vieni ki-

tiems padeda, ir kad — visų svarbiausia — pasižada ir ateity, kai laisvė bus atgauta, tokiu pačiu būdu bendradarbiauti, o ginčus tarp abiejų kraštų spręsti tik taikiomis priemonėmis.

Reikia pripažinti, kad šiuo klausimu tarp mūsų politinių vadiniųjų vadovų vienybės nėra. Ir štai kodėl. Vieni aiškina, kad maždaug tokios prasmės pareiškimą drauge su lenkais pasirašyti ir paskelbti būtų labai naudinga, o kiti manome, kad ne.

Kodėl naudinga? Nagi, esą, tai būtų ne tik lenkams, bet ir mums labai didelis politinis diplomatinis laimėjimas, — sutvarkymas santykių su Lenkija! Žiūrėkit, esą, kaip susidomėtų vokiečiai, kuriems santykių su lenkais sutvarkymas irgi labai rūpi. Mes atrodytume stipresnė pozicijoje, ir jie mums tada taip pat būtų geresni. Iš kitos pusės, bolševikai irgi pamatytų, kad jų pastangos gąsdinti publiką lenkų ir lietuvių "buržuazinių nacionalistų" nesutartimu nueina niekais. Pagaliau, kiekvienas susitarimas dėl bendradarbiavimo kovoj prieš bendrą priešą irgi yra naudingas.

Kiti į užsieniuose veikiančių politinių pabėgėlių pareiškimus nežiūrime taip labai optimistiškai ir nesitikime, kad dėl jų susirūpintų net Vokietija ar juo labiau Maskva. O bendradarbiauti mes jau visiškai oficialiai ir organizuotai bendradarbiaujame ne tik su lenkais, bet ir su dar septynių tokiojo pačiojo padėty esančių tautų veikėjais. Koks reikalus su vienu iš tų bendradarbių daryti dar atskirą susitarimą dėl bendradarbiavimo? Ir kodėl toks specialus, atskiras susitarimas turi būti

sudarytas kaip tik su lenkais, o ne su, sakysim, latviais bei estais?

Bet tai dar ne viskas. Bendrų deklaracijų su lenkais sumanymuose visada yra tas pasižadėjimas ginčus spręsti taikiomis priemonėmis. Reiškia, visai realistiškai sutinkama, jog tarp laisvos Lietuvos ir laisvos Lenkijos gali būti ginčų. Koki tie ginčai? Negali neprisiimti ginčo dėl Vilniaus. Ar jį lenkai turi galvoj?

Mūsiškiai deklaracijos šalininkai nelabai moka paaiškinti, ką lenkai turi galvoj. Esą, mes "negalim iš jų reikalauti", kad jie įskamiai pasakytų, išsivadavę visų pretenzijų į Vilnių... Be to, esą, mums patiems būtų žalinga kelti tokį klausimą, nes "mes gi vistiek Vilnių jau turim", tai būtų labai neapgalvotas, klaidingas žingsnis dabar dar siekti iš lenkų kokio nors pareiškimo Vilniaus reikalui.

O mums kitiems atrodo, kad nekonkretus sutarimas (koks paprastai lenkų siūlomas) tik suriša rankas mažesniajam partneriui. Apie Vilnių dabar lenkams "nepatogu" užsiminti. Jie, vadinasi, jau daro "nuolaidą": tyli apie Vilnių! Na, mes tylim irgi, nes mes gi jau "turim". Dabar "ginčo nėra". O situacijoje, sakysim, panašioje 1919-1920 metų, Vilnius vėl užimamas jėga, ir atsiranda ginčas, kurį esam pasižadėję spręsti tik... taikiomis priemonėmis! Apie ginčo atsiradimą deklaracijų projektuose nekalbama.

Štai dėl ko mums svarbu, kad Lietuvos sienų (tuo pačiu ir Vilniaus) klausimas jau nebejeitų į tą sritį, kurioje tarp Lenkijos ir Lietuvos dar galėtų būti "taikomis priemonės spres-

tinų ginčų". Deklaracija tik tada būtų įspūdinga ir turėtų įtakos, jeigu joje būtų politinėje emigracijoje esamų lietuvių ir lenkų veikėjų pareiškimas, kokią sieną tarp Lietuvos ir Lenkijos jie laiko jokiose aplinkybėse nebeginčytinomis.

Dar nėra atėjęs laikas dėti Vilniaus bylą į istorijos archyvą. Ji tebėra gyva, ir reikės dar nemaža pastangų, kol tikrai bus pasibaigęs reikalus Lietuvos teises Vilniuje ginti.

CHICAGO

• Chicago žurnalistų skyrius spalio 31 d. susirinkime nutarė šią žiemą surengti jaunųjų žurnalistų kursų. Jau numatyta kursų programa ir lektoriai. Kursai bus Jaunimo Centre. Netrukus bus paskelbta kursų klausytojų registracija. Skyr. pirm. A. Gintneris pranešė apie skyriaus darbų ir naujų sumanymus. Alg. Kaulėnas papasakojo dalyviams apie Anglijos lietuvių ir jų spaudą.

• Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos skyr. šią žiemą projektuoja seriją pasikalbėjimų ir diskusijų aktualiais kultūriniais, politiniais ir ekonominiais klausimais.

Atėjo laikas eiti į pensiją

Ateina laikas pasakyti sau pačiam, kad jau gana geras biznis ir vedamas be sunkumų, bet kai žmogui priartėja tam tikras amžius, reikia atsiveikinti nors ir su geriausiais dalykais.

PARDUODU TABOR FARM VASARVIETĘ

Tabor Farm, Sodus, Mich., vasarvietė yra 100 mylių nuo Chicago, Ill., ir 10 mylių nuo Benton Harbor, Mich.

Pagrindiniam įmokėjimui reikia įnešti \$125,000.00. Likusiai sumai labai lengvos išmokėjimo sąlygos.

Susidomėjusiems prisiųsiu reikalingas informacijas ir literatūrą.

JUOZAS BACHUNAS, Sav. SODUS, MICHIGAN

PIRMASIS LIETUVISKAS "MIKIMASUS"

Vytautas Stasiūnaitis (Stanaitis), 18 metų lietuvis jaunuolis iš Chicago, pradeda pasireikšti, kaip labai gabus lietuviškų "mikimausų" dailininkas. Pastaruoju metu jis užbaigė gaminti vieną lietuvišką tos rūšies spalvotą filmą, vardu "Algis Trakys ir taksuokas Šleivys" (pagal Algirdo Gustaičio paruoštą scenarijų).

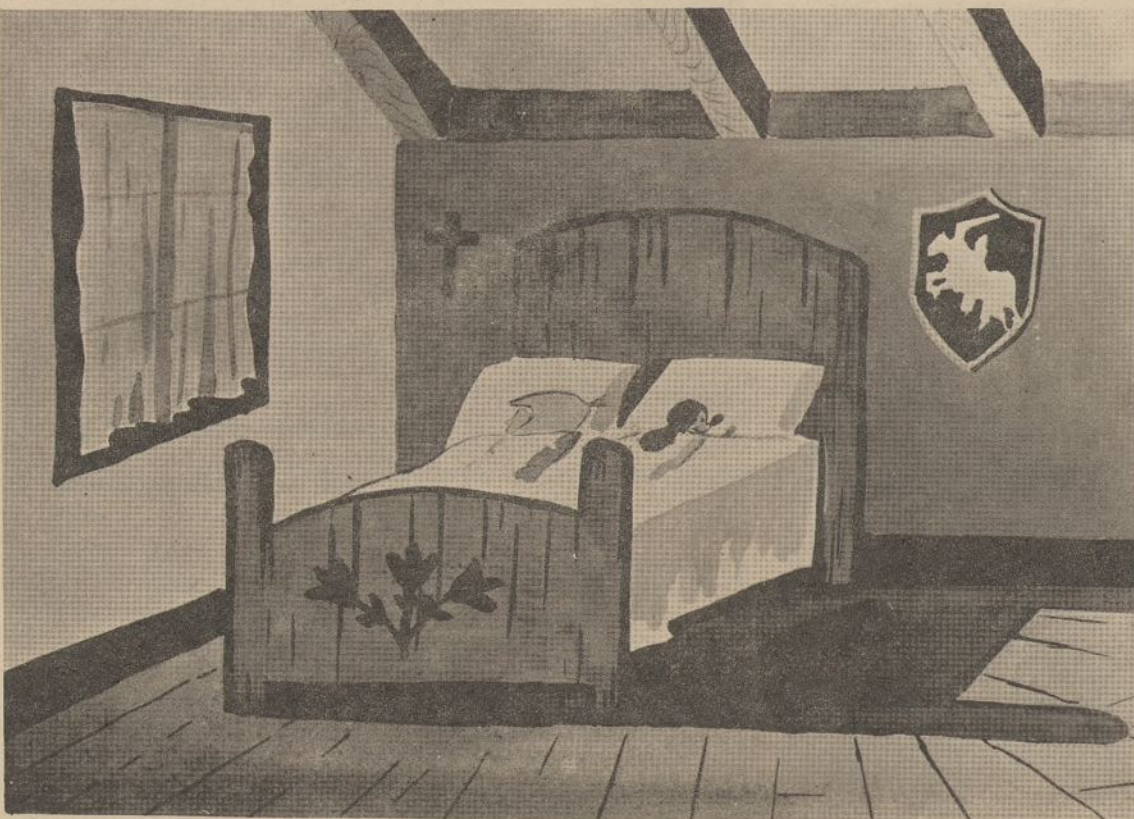
Šiomis dienomis Los Angeles lietuvių kultūrininkai ir spaudos atstovai gavo

progos pirmieji šį filmą pamatyti (trunka 8 minutes). Vėliau ji bus demonstruojama plačiai visuomenei, su kitomis P. Jasiukonio jau baigiamomis parengti filmomis (Lietuva — krepšinio nugalėtoja, Vasario 16 gimnazija).

Atsižvelgiant į dailininko jauną amžių ir jo turimas technines filmo gaminimo priemones, pirmasis spalvotas lietuviškas "mikimausas" atliktas visai patenkinamai. Jis bus įdomus pa-

tiems jauniausiems žiūrovams. Šiaipjau, filmo scenarijus turi permaža nuotykių ir stokoja intrigos. Vytauto Stasiūnaičio gabumai neabejotini. Toliau studijuojant ir įeinant į šios rūšies Walt Disney filmų tipo pramonę, jo ateitis užtikrinta. Sveikintina, kad jaunas dailininkas susidomėjo lietuvišku turiniu. Algio Trakio ir taksuoko Šleivio filmas esąs pirmasis numatytoje tolimesnėje jų nuotykių serijoje.

— S. A.

Algis su savo draugu Šleiviu ryte prieš nubundant.

Dalyvauk savo Bažnyčioj ir melskis
PADEKOS DIENOJ

The G. M. McKelvey Company

FEDERAL, HAZEL AND
COMMERCE STREETS

YOUNGSTOWN, OHIO

Dalyvauk savo Bažnyčioj ir melskis
PADEKOS DIENOJ

DONALD B. JOHNSON

FUNERAL HOMES

MARSHALL B. and JAMES H.

BEDFORD, CLEVELAND, AND
THE SURROUNDING TERRITORY

Dalyvauk savo Bažnyčioj ir melskis
PADEKOS DIENOJ

HODELL CHAIN DIVISON. NATIONAL SCREW & MFG. COMPANY

MAIN OFFICE AND PLANT

2440 East 75th Street
EN 1-2650

Dalyvauk savo Bažnyčioj ir melskis
PADEKOS DIENOJ

NEO MOLD COMPANY

INDUSTRIAL SAND BLASTERS

2183 EAST 18th STREET CH 1-2225

Dalyvauk savo Bažnyčioj ir melskis
PADEKOS DIENOJ

CONCRETE PIPE CO., OF OHIO

21200 MILES AVE.

MO 3-8733

AKADEMINIS GYVENIMAS

L.S.T. KORP! NEO LITHUANIA

Redaktorius Kęstutis Gaidžiūnas. Redakcinis kolektyvas — Dalia Maurukaitė, Eglė Žemgulytė, Benito Nausėda. Visą medžiagą siųsti K. Gaidžiūnas, 317 Corning Dr., Cleveland 8, Ohio.

KORPORACIJAI NEO-LITHUANIA 37 METAI

Šios, palyginti, ilgamažės akademinės organizacijos padaliniai, esantieji įvairiose vietovėse, jau pradėjo minėti korporacijos įsisteigimo metines. Chicagoje ir jos apylinkėse esantieji neolithuanai rinkosi minėjimui lapkričio 7 d. Kaip žinia, korporacijos pradžia buvo 1922m. lapkričio 11 d. Taigi jau 37 metai.

Ilgame kelyje, nužymėjame visais žmogiškojo gyvenimo reiškiniais — pasisekimu, džiaugsmu, bet taip pat liūdesiu ir net tragedija — korporacija, kaip ir visa lietuviškoji visuomenė, puoselėja tas vertybes, kurias teko išsinešti iš pavergtos tėvynės, kad būtų rastas joms laisvės klimatas, kuriame jos galėtų toliau augti savos tėvynės, savos tautos ir savojo lietuviško žmogaus labui.

Lietuvoje gyvavusios ir veikusios korporacijos: Neo-Lithuania ir Filiae Lithuaniae, emigraciniam laikotarpiui apsijungusios į vieną vienetą, vykdė savo misionierių ar nuo Lietuvos prieš rankos žuvusiųjų kolegų testamentą, įpareigojantį tęsti veiklą tos organizacijos, kurioje jie vykdė savo patriotiškąją bei žmogiškąją pareigą.

Pluralistiškai suprantame žmogiškosios visuomenės gyvenimo vyksme korporacija Neo-Lithuania yra nuo seno radusi savo vietą ir pareigą. Kompleksiniame Tėvynės laisvės atgavimo ir lietuviškosios kultūros ugdymo darbe Korp. Neo-Lithuania jaučia pareigą ir nori savo būdu dėti įnašą, kuris visų kitų patriotiškųjų organizacijų ir paskirų lietuvių įnašų tarpe sudarytų drauge mums visiems geidžiamą laisvos lietuviškosios kultūros, kultūrinį ir socialinį pastatą.

Su gilia pagarba bei liūdesiu menėdama, kaip įprasta, savo mirusiuosius ir žuvusiuosius, pagerbdama visus dėl Lietuvos laisvės gyvybės auką atidavusius lietuvius, ir peržvelgdama su prisirišimu savąjį istorinį kelią, Korp. Neo-Lithuania betgi nepriimtų apsisotiti taške, kuriame praeitis yra viskas, kas randa šią dieną pasakytą.

Gyvenimiškai praeitis yra tik tiek vertinga, kiek ji sugeba būti tiltu į ateitį. Ir idėjų bei joms vykdyti reikalingų sampratų pasaulyje neviskas yra atžymėta amžinybės ženklų. Yra koncepcijų, susietų su konkrečiomis istorinėmis padėtimis, kurios padėtimis beklintampa nebeaktualios. Visuomenės gyvenimas ir žmogaus padėtis jame, kad tai būtų patenkinama, yra reikalinga tik labai nedidelio neiktamų principų skaičiaus. Šiaip gi istorija stato vis naujus, konkrečius uždavinius, ir jiems spęsti reikalauja naujų sampratų, vis naujo ir nuolat kurstomo aktyvumo.

Paskiram žmogui bei organizacijai ir kasdien nėra bloga proga savai egzistencijai ir veiklai apsvaistyti. Tačiau kertiškas metų dienos, simboliškai atžymintys nueito kelio atstumus, yra jau, tiesiog, reikalavimas

apmąstyti savo paties prasmę ir pasitikrinti, ar einama su gyvenimu, ar teisingai suprantami šią dieną jo statomi klausimai bei statysimi pramatomose ateityje. Ne iškilmingi minėjimai, žinoma, tam yra vieta ir proga, bet artimiausios dienos prieš tai ir po to. Nuo vienos lapkričio 11-sios ligi kitos yra Korp. Neo-Lithuania, buhalteristiškai kalbant, sąmatiniai metai. Konkreti diena, tęsiant tais pačiais terminais, balansui priimti ir naujai sąmatai sudaryti gali būti kita, bet Korporacijos metinės buvo ir turėtų būti pagrindinė proga patiems save kritiškai pavertinti ir tolimesniam keliui pramatyti.

Siekiant išlaikyti ištikimybę, šio pirmojo pusėjė pasakytams žodžiams, nebėra reikalo gilintis į korporacijos istoriją bei ją kartoti. Tai yra buvę iki šiol jau neblogai ir pakankamai padaryta tiek šio laikraščio puslapiuose, tiek kitom progom. Norėjęs išskirti gal tik vieną momentą, kuris nėra istorija, bet kuris atrodo šias eilutes rašančiam kaip žymiausias, objektų Korp. Neo-Lithuania istorinis nuopelnas.

Žmogui, atėjusiam Korporacijon 13 metų po jos įsisteigimo, dar ir šiandien šviesiai prisimena visad aiškiai, net radikaliai pabrėžtas lietuviškumas, tautinės sąmonės stiprinimo stovykla pirmojo vieton. (Šis bruožas buvo tiek akcentuojamas, kad pašalinis stebėtojas gal net ir nebesugebėjo pastebėti, jog šią Korporacijos laikyseną sprendė paskiras korporantas, t.y. žmogus kuris vienas pats savo atsakomybe, balso atidavimu per balsavimus tarė, kas yra gera, o kas netinkama, kas veikti, ko prisilaikyti.)

Kolektyviškas kietos, pasiryžusios lietuviškos reprezentavimas išorin šią dieną yra gal jau virtęs ir visiškai suprantamu dalyku, bendru geru. Tačiau, jei parašytosios istorijos ar prisiminimai bei senųjų pasakojimai nėra neklaidingi, tai visgi dar buvo, palyginus, neseniai, jog "lietuviybė" tiko tik "chlopams", o "tautiškumas" buvo norima vertinti kaip "atžagareiviškumas" ar "juodašimtiškumas". Tie reiškiniai pranyko ne automatiškai. Buvo reikalingas tam tikras apšvietos bei įtikinėjimo darbas, kad svetimos kalbos kasdieninis vartojimas nebūtų klaidingai suprantas, kaip aukštesnio asmens kultūringumo rodiklis ar nepatogi Lietuvos geopolitinė padėtis nebūtų sutapdinta su tauriam nesugebėjimu turėti savo tautinę valstybę. Šių prietarų išskaidyme dalyvavo eilė lietuviškųjų jėgų, tačiau Korp. Neo-Lithuania, įsisteigusi 1922 m., nuopelno tame vyksme objektyvi plunksna iš lietuviškosios istorijos išbraukti negali.

Vienok, šiame taške, šiandien gali kilti pagrįstas klausimas, ar tai nėra aktualu dabartinėje aplinkybėje? Juk yra daug ir pilnai patikimų paliudijimų, jog

pavergtoje tėvynėje nacionalinis jausmas yra gal net didesnis, negu betkada anksčiau. Taip pat ir emigracijoje lietuviškos išlaikymas ir juo grindžiama akcija Lietuvos laisvei atgauti yra tapęs visuotiniu įsitikinimu, jei tik, iš viso, išliekama lietuviu.

Į tokį klausimą norėjęs atsakyti aiškiau — taip. Tai yra, problemos; palyginus su 1918-1922 m.m. laikotarpiu, yra panašios. Politinė nepriklausomybė tenka ne konsoliduoti, bet dargi padėti atgauti. Aprašyti, kalbėti nutautėjimo pavojai savo esme yra nemažesni, negu caristinės okupacijos metu beve. Gal tik plotmė, kurioje tenka šiuos pragaištingumus pasitikti yra kitokia. Lietuviškos patrauklumas šią dieną slypi ne Didžiųjų kunigaikščių imperijos priminimuose, ne totoriškų invazijų atėmimuose, ne tariami romėniškos ar kitokios neva garbingesnės kilmės įrodymuose, kaip tai atrodė reikalinga romantizmo gadynės pradžioje. Šie istoriškai dalykai gali būti gera, į sentimentus veikiančias argumentas, bet esmė yra jau susikaupusi, ne kaip Tautinio Atgimimo epochoje baudžiauninko menkavertystės komplekso pergalėjime, bet vien šių dienų lietuviybėje, jos kultūrinio turinio patrauklume bei moralizmai — lietuvių tautos kančios ir tebedaromos jai skriaudos priminė.

Jaunimas, patekęs į aukštąsias mokyklas, ypač JAV-se, vargu, ar susiduria su kuriais nors nepatogumais dėl savo lietuviškosios kilmės. Tačiau emigracijoje jis neišvengiamai yra suėjęs į sąlytį su kitatautiška kultūra tokiame laipsnyje, kokio gal niekad anksčiau nėra buvę. Jo tautinis sąmoningumas yra jau apsprendžiamas ne oportūniškai, bet racionaliu, intelektuališku palyginimu tarp kultūros, kurioje gimė, ir kultūros kurioje turi augti ir bręsti.

Nesinori abejoti, jog kiekvienas išmintingas jaunas žmogus, pažinęs Lietuvos istoriją, supras, kodėl mūsų tauta ne dėl savo kaltės ilgiems amžiams nustumta nuo kultūrinio vyksmo viršūnių. Priešingai, jauna, teisingumui ir tiesai jautri širdis šiame nedatėdiję įžūrės tik didelį paskatinimą išlyginti tai, ką mums svetimieji per šimtmečius buvo sutrukę atlikti. Todėl kiekviena akademinė organizacija gali tikėtis geros ateities, jei ji sugebės įtikinti, kad, naudodamasi emigracijoje laisve ir reikiama sąlyčiu su kitų tautų kultūromis, ji aktyviai dalyvauja lietuviškame kūrinyje procese, vysto savo narius intelektualiai ir augina savo eilėse lietuvi, kuriam jo tautybė ir svetimojoje aplinkoje reiškia savosios asmenybės praturtinimą.

Korp. Neo-Lithuania ir šiuose dabarties sąlygų rėmuose turi savo svarbią rolę. Jos, kaip akademinės organizacijos pagrindinė veiklos sritis yra neišvengiamai kultūrinė ir tiek politiška, kiek šiandien viskas, kas yra lietuviška, turi tarnauti aktualiam Lietuvos laisvės reikalui. Pasistačius kurtinuiakmeni lietuviybę, Korp. Neo-Lithuania visai nereikalingapvz., skausmingo drąskymosi savo siejole, iškilus kuriam nors konfliktui tarp tautinių, religinių ar klasių kovos motyvų. Vatikanui susilaukus Lietuvos pasiuntinybės padėtį ir Los Angeles mieste likvidavus lietuvių sukurtą parapiją, jai nereikia kantriai tyti ir sąžinės konfliktą nuryti. "Proletariškasis internaciona-

STUDIJŲ DIENOS NEW YORKE

New Yorko skautų vyčių oktetas, kuris lapkričio 14 d., išpildys dalį meninės programos akademikų skautų ruošiamame vakare. Vakaras įvyks puošnioje Saievas Parkview salėje, 260 Knickerbocker Ave., Brooklyne, Pradžia 8 val.

Lapkričio 14-15 dienomis Akademinių Skautų Sąjūdžio New Yorko skyrius rengia studijų dienas rytinio pakraščio studentijai. Studijų dienų tikslas bus su p a žindinti dabartiniuosius lietuvių studentus su lietuviškosios kultūros pagrindiniais bruožais.

Penktadienį, lapkričio 13 d., studijų dienų išvakarėse, 8 val. vakare Piliečių klubo salėje, 280 Union Avenue, Brooklyne, įvyks linksmas šokių vakaras.

Šeštadienį, lapkričio 14 d.

vyks paskaitos Festival salėje, 40 East 26 St., New Yorke. Studijų dienų pradžia — 10 val. ryto. Registracijos mokestis, už kurį bus duodami pietūs, — 2 dol. Paskaitas skaitys prof. V. Marijošius apie lietuviškąją muziką, akt. V. Žukauskas apie istorinius Lietuvos teatro bruožus ir R. Šilbajoris apie lietuvių literatūros raidą išeivijoje. Vakare 8 val. puošnioje Saievas Parkview salėje, 260 Knickerbocker Ave., Brooklyne, įvyks vakaras su menine programa bei šokiais.

Programą išpildys sopranas Aušra Vedeckaitė — Juliard konservatorijos studentė, akordianistas Liudas Bajorinas — Waterbury, pianistas V. Črolia iš New Yorko, New Yorko Skautų Vyčių Oktetas, vadovaujamas muz. M. Liuberskio ir "linksmieji broliai". Po programos šokiais gros Bruno Continental orkestras.

Visi rytinio pakraščio studentai kviečiami dalyvauti studijų dienos, o į vakarą kviečiami atsilankyti visi New Yorko ir apylinkių lietuviai. D. A.

lizmas" neverčia jos aukoti tam obalsui savo artimiausios, prigimtos aplinkos interesus.

Korporacija, pasirėmusi lietuvių, kaip visiemis priimtiniu bendru vardieliu, turi labai plačią kultūrinį vertybių pasirinkimo skalę ir be kompleksų gali priimti tai, kas lietuviybę turtina iš savo pačios versmų ar naudingai ateina iš aplinkos. Žmonijos, tautos ir žmogaus problemos, tiek kultūrinės, tiek socialinės ar politinės, gali ir turi būti Korporacijoje ir per Korporaciją gvildenamos ir išskleidžiamos platesnės visuomenės,

kaip įnašas bendrinės lietuviškosios visuomenės ir žmogaus kultūron. Ir tai būtų dovanane tik sau patiems, bet ir svarbus, Korporacijos tradicijai atitinkantis įnašas pasikeitusių lietuviškosios sąlygų ir interesų akivaizdoje.

Nebe išorinėmis tradicijomis pasitenkinanti stagnacija, bet intelektuališkoji dinamika šiandien yra prieš mus nusidriekęs kelias, kuriuo energingai eiti turėtų paskatinti ir 37-sios Korporacijos gyvenimo metinės.

K. Drunga

Tretįjį suvažiavimą pasitinkant

Ne vien amerikiečiai laukia Padėkos dienos. Jos laukia ir daugelis JAV lietuvių akademinių jaunimo. Tik kita prasme, nes tą savaitgalį kasmet vyksta jų didieji suvažiavimai, kur sprendžiami organizaciniai reikalai, nagrinėjami išeivijos kultūriniai ir lietuviškos išlaikymo klausimai. Juose užsimezga ir naujos pažintys.

Vienas iš tokių didesnių akademinių jaunimo susibūrimų Padėkos dienos savaitgalį šiame įvyks Korp! Neo-Lithuania 3-sis visuotinis suvažiavimas New Yorke, Statler Hilton viešbučio salėse.

Nepriklausomos Lietuvos akademikai suprastami, kad pavieniai dirbdami nenuveiks tiek daug Lietuvos gerovei, kiek bendromis jėgomis, 1922 metais ir įsteigę Korp! Neo-Lithuania, kurios didžiausiu draugu, globėju bei rėmėju buvo lietuvių tautiškų tradicijų gaivintojas ir kūrėjas kun. J. Tumas-Vaižgantas.

Jis rėmė šią korporaciją moraliai ir materialiai, skaitė paskaitas ir rašė straipsnius ideologiniais klausimais, todėl neolithuanai, įvertindami J. Tumo-Vaižganto nuopelnus, jau 1924 m., gegužės 14 d. jį išrinko pirmuoju Korp! Neo-Lithuania garbės nariu ir šio didžiojo mūsų tautos dvasios kėlėjo, nepailstamo visos Lietuvos jaunimo draugo pavyzdžiu ėjo ir šiandien tebeina.

Tų tikslų siekdama, korporacija laikosi krikščioniškos dorovės principų, kūrta tautinę kultūrą, ugdo taurią, valingą asmenybę pagal lietuviškas tra-

J. TUMAS - VAIŽGANTAS

dicijas. O tradicijomis, anot N. Berdjajev, vadiname išvinių ryšį su seneliais, tėviške, ryšį su kūrybiniu vyksmu, kuris eina į ateitį. Tradicijom vadiname dabarties ryšį su praeitimi ir dabarties tęsimą į ateitį, saugojimą ir gynimą savo tautos dvasios.

Tradicijos, būdamos ryšiu su praeitimi, jungia mus ir su tos praeities žmonėmis bei kūrybiniu jų palikimu. Korp!Neo-Lithuania filisterių uždavinys ir tą praeitį atskleisti, parodyti ir perduoti jaunajam dabartiniam akademikui.

Kai šiuo metu kai kurios akademinės organizacijos labai pasigenda naujų jėgų, papildančių retėjančias senųjų gretas, tai neolithuanai negali tuo skystis, nes jų narių skaičius kasmet žymiai didėja. O kad jaunoji studentų karta, vietoj kdrusi naujės sambūrius, domisi Lietuvoje buvusiu studentų gyvenimu bei tradicijomis ir mielai ateina į

šią korporaciją, tai nemažas ir filisterių nuopelnas.

Korp! Neo-Lithuania ideologija buvo patraukli ne tik akademikams, bet ir moksleiviams bei kaimo ir miesto jaunimui. Tais pačiais šūkiais vedini organizavimos moksleiviai, tais pačiais šūkiais vedant 1927 m. spalio 8 d. buvo įregistruota lietuvių tautinio jaunimo Jaunosios Lietuvos Sąjunga, kuri greitu laiku išaugo į didelę stiprią organizaciją.

Trečiasis neolithuanų suvažiavimas JAV įvyksta lapkričio 26-29 dienomis New Yorke. Relikta tikėtis, kad jis netik pasvers atliktus darbus, bet ir visu rimtumu bei lietuviško reikalo supratimu nusmailstys gaires ateities.

E. Čekienė

KORP! NEO-LITHUANIA SUVAIŽIAVIMAS

Korporacijos Neo-Lithuania trečiasis visuotinis suvažiavimas ir banketas bus lapkričio 26, 27 ir 28 dienomis New Yorke, Hotel Statler Hilton, 7th Ave., 32nd-33rd St., Manhattan, New York.

Suvažiavimo pradžia 1 val. Darbo posėdžiai bus lapkričio 26 ir 27 dienomis, o lapkričio 28 d., 10 val. pamaldos už mirusius korporacijos narius, 5 val. p. p. iškilmingas posėdis, 7 val. vakare banketas ir 9 val. vakare šokiai.

Į banketą bilietai kainos 10 dol. asmeniui (vakariei nei į šokiais), o į šokius tik jaunimui 3 dol. asmeniui.

Visą lietuviškąją visuomenę ir studentiją maloniai kviečiame korporacijos Neo-Lithuania iškilmingame posėdyje ir bankete dalyvauti.

Korp! Neo-Lithuania Bos-tone savo metinę šventę rengiasi švęsti lapkričio 15 d. Tautinės Sąjungos namuose.

• Korp! Neo-Lithuania Toronto skyrius savo metinę šventę švenčia lapkričio 21 d. Lietuvių namuose.

Neo Lithuania ir Filiae Lithuaniae korporacijų nariai 1938 m. Kaune. Viduryje sėdi min. B. K. Balutis, garbės narys.

ŠIANDIEN IR RYTOJ

☆☆☆

Ko Chruščiovas slapta lankėsi Rumunijoje, kada visi manė, jog, grįžęs iš Kinijos, sėdi užsidaręs Kremliuje?

Prancūzų laikraštis Paris-Jour sakosi iš tikrų šaltinių turįs šio slapto vizito raktą. Chruščiovas buvo nuvykęs į Bukarestą pas dr. Anną Asland, atjaunėjimo instituto direktorę. Ir tris dienas praleido jos klinikoje...

Dr. Asland yra išradusi atjaunėjimo gydymą pagal ba novocaino. Ir, sakoma, Chruščiovas, jau kuris laikas naudojasi šiuo gydymu, tris kartus pe savaitę įsišvirkšdamas "H 3". Bet dabar jis turėjęs nuvykti konsultacijai, nes pradėdamas naujas gydymas. Viso jis turįs tėtis kelis metus.

Dr. Asland atjaunėjimo metodus yra populiarius anapus geležinės uždangos. Sakoma, ji 104 m. armeniui Margosian atgaivinus plaukus ir padariusi jaunu vyrą, kad net duklė vos pažinusi... Bet Paryžiuje, Londone tie vaistai dar tik bandomi. Dr. Asland įrodė, kad ji galinti pagydyti "bejėgius" senus žmones. Plaukai atauga, reumatizmas ir arteriosclerose dingsta, oda pasidaro minkšta ir protinis pajėgumas stiprėja. Sakoma, kad žmogus galįs gyventi iki 140 metų.

Galgi tie vaistai ir Chruščiovo norams keliauti padeda...

☆

"Gyvenimas Sovietų Sąjungoje turės palengvėti ir bus malones", — pažadėjo Chruščiovas praeitą savaitę Aukščiausios Tarybos sesijoje.

Jis pažadėjo rusams daugiau šaldytuvų, skalbiamų mašinų, radijo aparatų, bet nieko neužsiminė apie batų.

O su jais Rusijoje tikra problema. Tai pripažįsta ir Maskvoj išeinantis komunistų dienraštis Pravda:

"Maskvos ir Leningrado gyventojams gal nebereikės laukti trijų ar net keturių mėnesių, kad gautų savo batams puspadžius. Baltinių skalbimas verčia dar ilgiau laukti. Norint išvalyti kostiumą, susidaro didžiausia problema. O radijo ar televizijos aparato pataisymas jau tikrai neįmanomas dalykas..."

"Provincijoje padėtis dar blogesnė, tęsia Pravda, nes amatininkai užimti darbu vietos įstaigoms, o kooperatyvai, kurie juos pakeitė, nėra pajėgūs tą darbą atlikti."

Taip rašo ne koks reacionierius, bet Pravdos redaktorius.

Patys maskviečiai bando juokauti, pasakodami tokį anekdotą:

Chruščiovas pasakė: 1962 metais mes pasiūsim raketą su žmogumi į mėnulį. 1965 metais mes pasiūsim raketą su žmogumi į Marsą ir 1970 metais kiekvienas sovietų pilietis turės iš geros odos vieną porą batų...

☆

Kita problema Sovietų Sąjungoje tai automobilis, kuris ten tebėra retas dalykas, nors kiekvieno piliečio troškimas yra įsigyti savo, nors ir nedidelį automobilį.

Bet kaip patenkinti 200 milijonų gyventojų norą, kai sovietų fabrikai per metus pagamina tik 113,000 automobilių?

Penkmečio planas žada jų

Žvalgybų kova

Dailininkas - sovietų špionažo viršininkas

1957 m. birželio 21 d. rytas New Yorke buvo nepaprastai karštas ir tvankus. Menininkų sluoksniuose niekada nekreipiama per daug dėmesio į pasirengimą, tad ir vidutinio ūgio, prakaulus dailininkas Latham viešbučio (28-je gatvėje) kambarėlyje, tik trumpas kelnaites teužsimovęs, kažką tvarkėsi, kai pusiau aštuntą pasigirdo stiprus beldimas į duris.

Nepaisydamas savo nepakanamo apsirėngimo, dailininkas atrakino spyną, ir kambarinišiveržė pustuzinis stiprios struktūros vyrų - visi amerikiečių slaptosios žvalgybos valdininkai. (Atrodo, kad ryto valandas labiausiai mėgsta amerikiečių slaptosios žvalgybos valdininkai. Soble pora, Albam ir kiti buvo taip pat areštuoti panašiu laiku.)

R. IVANOVIČ ABEL

Skubiai krečiant visas kambario kertes, vienas FBI valdininkas kreipėsi į gyventoją: - Greitai renkis pulkininke Abeli. Reiks vykti su mumis. - Mano pavardė yra Martin Collins.

- Na, nedarykite istorijų. Mes gerai žinome, kas tamsta esi, Jau seniai tamsta sekėme. Ir tamstos agentus žinome - daugumas jų jau mūsų rankose.

Areštuotasis nutilo ir rankiojo savo drabužius. Nė vienas jo griežto veido bruožas nekrustelėjo, kai valdininkas surakino rankas. Tada priartėjo kitas vyras, parodė dokumentus, kad esąs imigracijos įstaigos valdininkas, kuriam esą pavesta dailininką, prasižengusį su imigracijos taisyklėmis, internuoti.

Iš karto visi nukeliavo į imigracijos įstaigą Kolumbo gatvėje, kur buvo dadarytos įprastinės areštuotojo pirštų nuospaudos ir fotografijos. Iš ten asmuo, save vadinas "Collins", dar tą pačią dieną buvo nugabentas į Newarko aerodromą, su sargybiniais įsodintas lėktuvan, kuris pakilo pietų kryptimi.

Mažame McAllen miestyje, pietiniame Teksase, netoli Meksikos sienos, yra viena iš gero tuzino internuotųjų stovyklų, kurios Amerikoje jau seniai paruoštos "rintam atvejui". Daugumas jų šiuo metu neveikia. Tačiau jos greitai prisipildytų, staigiai prasidėjus karui.

gamybą išplėsti tik iki 200,000... Literaturnąja Gazieta tad klausia, kaip galima bus patenkinti tas ilgas eiles žmonių, stovinčių prie registravimo įstaigų, kurios tik registruoja norinčius pirkti, bet dar nieko neparodo...

Bet sovietų vadovai neketina automobilių gamybą pakelti. Ir tai ne dėl kokių strateginių, bet grynai dėl moralinių motyvų.

Sovietų vyriausybės manymu automobilis yra asmeniškio malonumo įrankis, ir jo savininkas išspruktų iš kolektyvinio malonumo organizavimo. Toks dažnas bėgimas iš kolektyvo griaučių komunistinę moralę ir keltų pavydą.

Tad automobilis, kurio išradimą Marksas nebuvo numatęs, sudaro rimtą pavojų komunizmo pastatui, kokią stato Chruščiovas ir komunistų partija.

Skačiuojama, kad amerikiečių slaptosios tarnybos ir jos specialūs kontražvalgybos biuras per pirmąsias kelias karo pradžios valandas areštuotų ir į tas stovyklas atgabentų apie 5000 šnipinėjimu ir galimu sabotazu įtariamų asmenų. Šiuo metu puičiai išsiverčiama su viena McAllen stovykla, nes daugeliui įtariamųjų tebeleidžiami "laisvai reikštis".

Tai gi, į Mc Allen stovyklą buvo atgabentas "Collins" ir pasodintas vienutėn. Tą naktį jam buvo leista dvi valandas pamiegoti, o paskui pradėtas tardymas. Be pritraukos, ištisomis valandomis, valdininkai pasikeisdami kalė klausimus. Suimtas turėjo sėdėti prieš nepaprastai stiprius prožektorius. Laikas nuo laiko jam buvo ištiesiama cigaretė arba vandens puodukas. Po to vėl tas pat: klausimas po klausimo. Tai vadinama "trečiuoju laipsniu", baissiuoju "Third Degree", kuriuo bandoma palausti didžiųjų nusikaltėlių ir šnipų atkaklumą.

Tris savaites tęsėsi negailingas tardymas, savo intensyvumu nelabai skirijasis nuo rusiškųjų "smegenų plovimų", tik be fizinių kankinimų. Penktąją dieną suimtas jau prisipažino savo tikrąjį pavardę: Rudolfas Ivanovičius Abelis, gimęs 1902 metais Maskvoje. Jis net pasisakė, kad sovietinėje slaptosioje tarnyboje, kuri dabar vadinama KGB ir yra suorganizuota kariniais pagrindais, turėjęs pulkininko laipsnį.

Visa tai, ir gal net dar daug daugiau, amerikiečiams įstaigoms buvo jau seniai žinoma. Ne su tapimas, kaip buvo iš karto viešai skelbiama, padarė galą dešimti metų trukusiai Abelio veiklai Amerikoje. Šalia Boriso Morroso informacijų, paslaptingojo pulkininko žlugimą paskubino ir išdavimas iš savųjų eilių.

Perbėgėliai šiandien yra stipriausias slaptųjų tarnybų ginklas. Todėl šioje "patamsių dvikovėje" abi pusės stengiasi net aukštus valdininkus pritraukti savo pusėn. Ir tam negailima kyšių, papirkinių, naudojamas net fizinis ar dvasinis teroras.

Perbėgėlis šioje istorijoje buvo Reino Hayhanen. Jis maždaug penkerius metus buvo artimiausias Abelio bendradarbis. Hayhanen, kuris sovietinėje KGB tarnavo pulkininko laipsnį, buvo "iššokęs" prieš porą mėnesių. Smulkesnės aplinkybės nežinomos, tačiau atrodo, kad jis galėjo būti "persuktas" vienos tarnybinės kelinės" tarp Maskvos ir New Yorko metu kurioje nors užsienio valstybėje.

Su pulkininko Abelio areštu FBI špionažo srityje pagavo ligšiol didžiausią "žuvį". Jis ne tik vienintelis tikras rusas, patekęs į amerikiečių rankas šaltos karo metu - kiti asmenys turėjo diplomatų rangus ir te galėjo būti tik ištremti, - jis buvo ir nepaprastai aukšto laipsnio slaptasis agentas. Todėl jo gaudymui ir areštavimui buvo paskirtas nepaprastai didelis kriminalinės policijos valdininkų skaičius - vien FBI žmonių buvo trisdešimt, nekalbant jau apie miesto bei valstijos policiją, net imigracijos įstaigos valdininkus.

Jau viešbučio kambarėje, kuriame Abelis buvo areštuotas, rasta įdomių kaltės įrodymų: mikrofilmų, šifruotų tekstų, tuščiavidurių pieštukų, rankogalių segtukų, net pragręžtų monetų (mikrofilmas įmontuoti) ir kitų špionažo tarnybai reikalingų dalykų. Bet įdomiausia, ten buvo rasti pėdsakai, vedą į kitą pastatą, kuri Abelis ištiesais metais buvo naudojęs savo špionažo centrine, apie kurios buvimą, atrodo, net toks artimas jo bendradarbis Hayhanen nežinojo.

(Tęsinys: Jau laivakortė buvo nupirktą)

Dirvą pasiūlyk savo kaimynui susipažinti ir paragink užsiprenumeruoti

16

Konkursinė nuotrauka Nr.6

Saulutė leidos vakarop, ir trys lietuvių jūrų skautų laiveliai - "Dangė", "Rusnė" ir "Venta" grįžta namo...

Slaptas susirašinėjimas...

7

Stalinas atsisakė pasimatyti su Anglijos karaliumi

Norėjo Capitoilyje pakabinti Stalino portretą...

Stalino slaptosios korespondencija atidengia vieną įdomų dalyką, kai Churchillis šaltojo karo pradžioje iš mandagumo nuslėpė Stalino atsisakymą pasimatyti su Anglijos karaliumi Jurgiu VI. Taikos kova buvo ką tik prasidėjusi. Tą 1945 m. vasarą, Rooseveltui mirus, Trumanas iš neryškaus pagelbininko staiga pasidaręs triumfuojančiu vadu, važinėdamas po Europą, norėjo pademonstruoti amerikiečių nuosirdumą.

Churchillis, kuriam Rooseveltas dingimas irgi leido vaidinti didįjį, nenorėjo vien tik leisti cigaro dūmų kamuolius...

Stalinas gi pasitraukė iš sąjungininkų intymaus ratelio. Jis sunkiai laimėjo karą, bet gerai pažino savo partnerius, suprato jų diplomatijos silpnąsias vietas, jų politinį nerealumą ir židrejo juos su panieka. Laimėjęs Jaltą, jis ruošėsi liepos mėnesį Potsdame laimėti.

Ir šį momentą Anglijos karalius Jurgis VI pasirinko susitikti su Stalinu. Ar tai turėjo būti politinis susitikimas? Ne, nes konstitucinis monarchas neturi teisės diskutuoti su kity valdais klausimus, kurie pavesti jo ministrams. Tai būtų buvęs tik mandagumo susitikimas.

Karalius ir jo patarėjas Churchillis matyt užmiršo, kad praeito tie laikai, kada imperijų valdovai rankos paspaudimu išsprėsdavo problemas. Bet Churchillis, vietoj paaiškinęs karaliui tokio susitikimo nenaudingumą, tiesiog troško tos ceremonijos.

Tad, besiruošiant viršūnių konferencijai, birželio 15 d. jis parašė Stalinui laišką, siūlydamas susitikti su karaliumi: "Vyktant mūsų konferenciją, liepos 15 d. karalius Jurgis VI keliaus po Prancūziją ir Vokietiją, inspektuodamas anglų kariuomenę ir lankysis amerikiečių štabe. Jis išreikšė didelį norą susitikti su jumis ir keliais sovietų generolais.

"Jis norėtų atvykti į Berlyną tą dieną, kai mes visi trys būsim susirinkę. Jis, aišku, mūsų pasitarimuose nedalyvaus ir pasiliks britų sektoriuje."

Džiaugdamasis savo plano pasisekimu, kad galėsias pristatyti savo draugą Staliną savo karaliui, Churchillis bandė nupiešti Stalinui tą džiaugsmingą susitikimą:

"Jis(karalius) bus labai laimingas, jei jūs jį pakviesite pietums {sovietų armijos vyriausiaji štabas. Vakare britų sektoriuje jis suruoš vakariene, į kurią būsite pakviestas jūs su sovietų vadovais, o taip pat ir prezidentas Trumanas ir jo delegacijos nariai...."

Churchillis neabejojo, kad Stalinas tuoj džiaugsmingai sutiks su tokio susitikimu ir išreikš, kad tai jam sudaro didžiausią garbę. Bet matyt Intelligence Service nežinojo, o gal nepasinformavo

Churchillio, kad sovietams tuo metu mažai rūpėjo karališki pietūs... Tačiau Churchillis tęsė, žadėdamas ordenus:

"Šio vizito metu karalius apdovanos aukščiausiais britų ordenais amerikiečių, anglų ir rusų vadus, kurie bus pristatyti normalia tvarka. Aš manau kad tai bus proga sustiprinti sugyvenimą, naudingą kitiems dalykams...."

Užimtas reikalais, Stalinas net nesiteikė atsakyti į šį pasiūlymą. Birželio 22 d. Churchillis, nesulaukdamas atsakymo, iš naujo rašė, šį kartą rodydamas kiek nusivylimą.

"Vakar aš kalbėjau su karaliumi, ir jis man išreiškė pageidavimą būti Berlyne skirtą dieną ir suruošti vakariene įsų ir prezidento Trumano garbei, po to jis išvyks inspektuoti kariuomenę.

"Aš manau, kad tokia tvarka jums geriau priimtina. Praneškite man, aš jus prašau, ką jūs galvojate apie tai, ir užtikrinu, kad dėl jūsų atsakymo aš nesisiausu ne kiek įžeistas."

Bet tai nesužavėjo Stalino, kuris nutarė pastatyti tašką ant "i". Birželio 23 d. jis atsakė: "Aš gavau jūsų birželio 22 dienos laišką, kaip ir anksčiau rašytą, dėl susitikimo su karaliumi Berlyne. Mano darbotvarkėje numatytas ne susitikimas su karaliumi, o tik konferencija tarp mūsų trijų... Tačiau, jei jūs manote, kad reikalinga, kad aš susitikčiau su jūsų karaliumi, aš nebūsiu priešingas...."

Tas laiškas, atrodo, įžeidė Churchillio jausmus, nes jo nemini savo atsiminimuose. Blogiau, jis sufabrikavo šito incidento kitą versiją, kad neįžvelgtų karaliaus ir anglų skaitytųjų sąvimeilės.

Štai ką jis rašė:

"Jis (Stalinas) manęs paklausė, kodėl karalius neatvyko į Berlyną, ir aš jam paaiškinau, kad toks vizitas labai sukomplikuotų mūsų saugumo problemą...."

"Jis pastebėjo, kad joks kitas kraštas nėra taip reikalingas monarchijos, kaip Anglija, nes karūna yra jėga, kuri vienija visas imperijos dalis, ir jokia iš jų, kuri nori Anglijai gero, nedarys nieko, kad susilpnintų rodomą pagarbą monarchijai...."

Galima manyti, kad Stalinas kartais mokėjo savotiškai pasijuokti.

Paskutinis epizodas, kuris užbaigia slaptuosius susirašinėjimus tarp trijų didžiųjų, tai patvirtina.

1945 m. spalio 1 d. Trumanas pasiūlė Kremliaus diktatoriui pozuoti portretui, kuris vaizduotų tris didžiuosius, laimėjusius karą.

"Vienas didžiųjų prezidento Rooseveltto norų," rašė Trumanas Stalinui, buvo turėti paveikslą, kuriame jis būtų pavaizduotas

su jumis ir Churchilliu. Šis paveikslas bus pakabintas Washington, Capitoilyje, kaip istorinius susitikimus Teherane ir Jaltos liudijąs dokumentas...."

"Dėl šio projekto Rooseveltas diskutavo su dailininku Douglas Chander, sugebančiu labiau už bet ką realizuoti tokį portretą.

"Žinant, kaip prezidentas Rooseveltas troško to paveikslą, aš norėčiau jus prašyti, ar negalėtumėte paskirti kiek laiko, kad Chander galėtų, atvykęs į Maskvą, relizuoti šį paveikslą..."

Stalinas, matyt, rado Vakary valstybių vadus per daug sentimentalius. Arba jis buvo prietaringas: Rooseveltas mirė, Chanderui darant jo portretą! Kiekvienam atveju jis laukė tris mėnesius, kad duotų neigiamą atsakymą:

"...aš ilgai nebuvau Maskvoje, ir man šiuo metu labai sunku rasti kiek laisvesnio laiko Chanderui, nes esu labai užimtas reikalais. Aišku, aš esu pasirošęs pasiūsti jam savo fotografiją, jei jis manote, kad tas jam pagelbėtų jo darbe...."

Pasiūsti fotografiją tai yra vienas aiškus būdas nutraukti meilės korespondenciją. Stalinas niekad nepriėmė Chandero, ir trijų vadų portretas buvo užmirštas. Liko kitas, tai trijų slapti susirašinėjimai archyvuose. Ir šis portretas daugiau pasako už visas fotografijas....

(Pabaiga)

on AUTO INSURANCE

Telefono pašauki m a s Jums gali sutaupyti daug dolerių apsidraudžiant Amerikos vienoj didelėj draudimo įstagoj. Pašaukus jokių įsipareigojimo.

PAULINA
MOZURAITIS-BENNET
Insurance Agent
13706 Benwood Ave.
Cleveland 5, Ohio

SK 1-2183

Geriausi sveikinimai ir linkėjimai visiems
lietuviams

Harvey M. Young Insurance

17522 Harvard Ave. WA 1-5577

REPRESENTING
NATIONWIDE INSURANCE COMPANIES
COLUMBUS, OHIO

Geriausi sveikinimai ir linkėjimai visiems
lietuviams

V. McGINTY BUILDING CO., INC.

PRE-ENGINEERED STEEL BUILDING

2400 Train Ave. SU 1-8888

Geriausi sveikinimai ir linkėjimai

Fabrizi Trucking-Hauling ASPHALT PAVING

Parking Lots—Roads—Driveways—Service
Stations Slag and Gravel

20389 First Ave. BE 4-1284
7102 Pearl Rd. VI 3-7078

Dalyvauk savo Bažnyčioj ir melskis
PADEKOS DIENOJ

S. & S. HARDWARE

PAINTS—TOOLS—PLUMBING SUPPLIES
KEYS MADE

6909 Superior Ave. HE 1-2215

Dalyvauk savo Bažnyčioj ir melskis
PADEKOS DIENOJ

ST. CLAIR SAVINGS AND LOAN COMPANY

SAVE SAFELY
at 4%
ANTICIPATED RATE

ON SAVINGS

SAVINGS DEPOSITS INSURED TO
\$10,000.00

813 E. 185th St.
IV 1-7800

25000 Euclid Ave. 6235 St. Clair Ave.
AN 1-1200 HE 1-5670

Dalyvauk savo Bažnyčioj ir melskis
PADEKOS DIENOJ

CANADA DRY GINGER ALE

EX 1-8800

Santariečių gyvenime

Nauja minties kibirkštis

Lietuviškosios išeivijos gyvenime vis garsiau skamba pesimizmo balsai, todėl su giliu susidomėjimu sutinkame kiekvieną naują gyvosios lietuviybės kūrybinę kibirkštį. Žinome, kad tik kuriant, galvojanti mintis užtikrins mūsų rytojų. Tik ji uždega ir suvilioja jaunasias pajėgas aktyvion veiklon.

Viena iš tokių gyvųjų minčių yra užsimojimas išleisti jaunosios kartos kultūros žurnalą. Siekiami savo skaitytojus supažindinti su šiuo sumanymu kreipėmės su keleta klausimų "Metmenų" redaktorių Vytautą Kavolį:

—Spaudoje užsiminta apie netrukus pasirodysiantį jaunosios kartos kultūros žurnalą "Metmenis". Kokiais tikslais užsimota šį žurn. leisti, kada ir kaip daugelis sunkokai verčiasi?

—Iš tiesų, turim nemažai žurnalų. Bet nėra tokio, kokio reikiame: vieną pasaulėžiūriškai riboti, kiti tik viena kuria kultūros sritimi domisi, treči stokoja integralumo. Mes gi reikalingi žurnalo, kuris išsivyskai visuomeninei pristatytų tebekuriantį ir dinamišką lietuvių visoje jos platumoje: žurnalo, kultūringo savo mostu, jaunatviško savo veržlumu ir, aš manyčiau, svarbiausia, absoliučiai integralaus visų rūšių ir krypčių kultūrinio ir visuomeninio vertybių atžvilgiu. Su bet kuo menkesniu ar labiau ribotu—neatskleisime tokios lietuviybės kurią šiandienis skeptiškas žmogus galėtų pajusti tikrai vertingu pergyvenimu. Tokio jausmo šiandien ypač pasigenda jaunoji karta; mes ji galim—ir todėl turim—pabūdinti. O jeigu ką turim padaryti, tai apie "verslą" nebeklausiam.

—Kokias bus "Metmenų" redakcinė kryptis?

—Žurnalas nesiangažuos niekam, kaip tik kritiškai pagarbai žmogaus kūrybos ir kilnios kovos vaisiams. Kultūros žurnalas bus plačiaja, anglosaksiška prasme, pagal kurią visa, kas žmogaus sukurta ir kitiems perduota, yra kultūra. Šia prasme net ir politika bus kultūra, jeigu ją suvokime analitiškai ir paversime kultūringu straipsniu. Tačiau į politiką esam pasiryžę eiti studijiniu, ne poleminiu nusiteikimu, visiškai nepretenduodami konkuruoti su periodiškesne spauda.

Lietuviškam žurnalui šiandien nėra prasmės kartoti tai, kas kiekvienam prieinama kitomis kalbomis, todėl "Metmenys" visu veidu kreipsis į gyvąją lietuvių: pirmoje eilėje skatins šiandienės lietuvių kūrybinę pastangą, visose srityse ir ypač pasieksant nepripažintų, naujų žmonių su šviežiu žodžiu ar vaizdu; ir, antroje vietoje, kritišką žvilgsnį komentuos lietuvių gyvenimą, bandydami atskleisti jame besiformuojančias ar išsugotinas vertybes. Tarp kitko, vienu iš aktualiausių šio žurnalo uždavinių laikau objektyvų Nepriklausomos Lietuvos vaizdo išryškinimą ir, manau, kad mūsų srovinio angažamento atsisakymas ir neseniai Vakarų pasaulio universitetuose įgytas mokslinis pasirošimas įgalins mus realiau žvelgti į lietuvių, negu kai kas, kai kur, kai kada.

"Metmenyse" negalėsime praeiti pro šalį svarbiausia intelektualinei mūsų šimtmečio—ir visų laikų—problemą: laisvės ir šipareigojimų susikryžavimą individo sąmonėje ir visuomeninėje patirtyje, komunizmui kovon vakarietiškąją atsakingo individualizmo tradiciją. Šių problemų svarstymui turėsime net atskirą žurnalo skyrių vardu "Laisvieji ir pavergtieji," kuriame ypatingą dėmesį kreipsime į tai, dėl ko kovojama pavergtieji Lietuvoje ir kas išduodama vakarų pasaulyje.

—Kas "Metmenis" redaguos?

—Inciatoriai redaktoriūmi pakvietė mane. Redakcijos bendradarbių kolektyvą ligi šiandien yra įsijungę: Algimantas Banelis, Jonas Bilėnas, dr. Vytautas Doniela, Karolis Drunga, dr. Marija Gimbutienė, Jurgis Jaks-Tyris, Zina Katiliškienė, Vincas Rastenis, Julius Šmulkštys, Jonas Švedas, ir Vincas Trumpa. Kalbą tvarkyti jau pradėjo dr. Petras Jonikas, o dailelį pusę—dail. Algirdas Kurauskas su geru padėjėjų kolektyvu.

—Ar derinasi užsibrėžimas būti "jaunosios kartos kultūros žurnalui" su faktu, kad redakcijos bendradarbių kolektyve esama ir vyresnių bendradarbių?

—Nemanome "Metmenyse" izoliuoti jaunimo (tai—dviprasmiška ir greit kintanti sąvoka) tarpe, bet, priešingai, mėginsime surasti komunikacinį ryšį tarp jaunesnės ir vyresnės kartos. Tikime, kad kiekviena turi ką kitai pasakyti—ir kad dialogas gali būti įdomus. "Metmenyse" iniciatyvos ryšiui surasti ėmėsi jaunosios—nors, galbūt, jau ir nebevisiškai žalos—kartos žmonės. Šia prasme jis ir yra jaunosios kartos žurnalas. "Jaunieji" šeiminingausime, ir tegul niekas tuo neabejoja,—bet lietuviškai gi šeiminingai svetingi! Mes ir kviesime talkon tuos, kuriuos laikysime galinčius su mumis drauge kalbėti.

—Kaip greit galima laukti žurnalo pasirodant?

—Pirmojo numerio jau daromos spaustuvės korektūros.

—Ko "Metmenų" žmonės laukę iš lietuviškosios visuomenės?

—Svarbiausia—atviro žvilgsnio į žurnalą, kai jis išeis. Ne ji apkalbėti, bet leisti jam pačiam kalbėti. Norėtume, kad žurnalas visuomenės būtų priimtas, kaip jaunosios kartos "dovana", jos subrendimo ir atsakingumo liudijimas, jos išprasminimas išsivyskoje būtyje. "Metmenų" leidimas mums reiškia labai stambią jėgų ir išteklių auką. Mes priklausome dar namų neįsigijusiai generacijai. Šią auką darome, kadangi tikime civilizuos lietuvių galimybe ir būtinybe net ir mūsiškėje ne per turtingiausioje visuomenėje.

Mūsų žurnalas bus savotiškas ir mūsų pačių išbandymas: kiek rimtos mūsų kalbos apie lietuvių, kiek gilių mūsų emocijų, kiek subrendusi mintis,—mūsų darbas teparodys. Ar per drąsų turėti vilties, kad lietuviškoji visuomenė vieną sykį susiburs apie rimtas savo jaunosios kartos pastangas?

Dėkodami už atskleistą mintis "Metmenų" redaktoriui, norime tikėti, jog lietuviškoji visuomenė šį darbą priims ne vien tik kaip redaktoriaus minėtą "dovaną" bet ir revanšuosis konkrečiu bendradarbiavimu: paslysdami leidėjų atstovui Horstui Žibui, 7377 No. Winchester, Chicago 26, Ill. keturių "Metmenų" knygų prenumeratą 4 dol., ar garbės prenumeratą 10 dol., arba įsijungs į steigiamą leidimo bendrovę 100dol. įnašu.

"Santariečių Gyvenime"
Redakcija

MŪSŲ VEIKLA

* "Metmenų" žurnalo leidimo finansavimui organizuojama bendrovė. Pirmaisiais dalininkais, įnešę po 100 dolerių, tapo dr. Vladas Kaupas, dr. Jonas Valaitis, dr. Petras Tonkūnas ir kiti. Jų gražus noras bendradarbiauti šiame didelių pastangų pareikalaujančiame darbe yra sektinas pavyzdys.

* Rimvydas Vaišnys pradėjo dėti tyti chemiją, Yale universitete.

* Julius Šmulkštys dėsto politinius mokslus Indianos universiteto skyriuje Ft. Wayne mieste.

* Julius Slavėnas paskirtas asistentu vokiečių kalbos fakultete Illinois universitete.

* Dr. Jonas Valaitis, Santaros Šviesos Federacijos pirmininkas, pakviestas Illinois universiteto medicinos profesoriumi.

* Gina Purelytė ėjo asistentės pareigas Barnard kolegijoje, New Yorke.

* Zenonas Rekašius dėsto elektros inžineriją Purdue universitete.

* Studentų Sąjungos JAV visuotinis suvažiavimas įvyksta Padėkos šventės atostogų metu Chicagoje. Suvažiavimui programą

R. Mieželis

OMAHA

Organizuojamas moksleivių choras

Omahos lietuvių bendruomenės choro dirigentas muz. Br. Jonušas užsimojo suorganizuoti atskirą lietuvių moksleivių chorą. Ši muz. Br. Jonušo iniciatyva yra visais atžvilgiais sveikintina ir remtina. Vietos bendruomenės valdyba ir tėvų komitetas dirigentui taktininkauja, skatindami lietuviškąjį atžalyną gausiai jungtis į jaunųjų choristų eiles. Jau vykdomas balsų tikrinimas ir greit bus pradėtos repetitijos.

Šia proga norisi pasidžiaugti, jog bendruomenės choras, kuriam muz. Br. Jonušas vadovauja dar tik pusmetį, yra padaręs didelę pažangą. Ateinančių metų pradžioje jau žadama su choru pasirodyti lietuviškajai visuomenei viešame koncerte.

Mirė Andrius Aukštuolis

Su krantinčiais rudens lapais užgėso simpatingo senuko ir tauraus lietuvio a. a. A. Aukštuolio gyvybė. Mirė jis sulaukęs 79 metų amžiaus.

Kilimo velionis — vilnietis, išauginęs iš moksleivių gausią šeimą: du sūnus ir keturias dukteris. Visi gyvena J. A. Valstybės. Mečys — Clevelande, Vytautas — Gary, Jadvyga Kalnietienė — Baltimorėje ir Marija Mickevičienė, Anastazija Bukšnienė ir Ona Aukštuolytė — Omahoje.

Spalio 31 d. velionio palaikai, dalyvaujant sūnams, dukterims ir jo artimiesiems bei gausiam būriui Omahos lietuvių, buvo palaidoti į amžiną poilsio vietą — Šv. Marijos kapus.

J. P.

J. CIJUNSKAS

LAIKRODININKAS

Taiso ir parduoda laikrodžius, apyrankes ir kitas brangenybes. Sąžiningas ir garantuotas darbas prieinamomis kainomis.

753 E. 118 St.
Cleveland 8, Ohio
Telef.: LI 1-5466

SENIAUSIAS, ILIUSTRUOTAS IR TIKRAI
IDOMUS AMERIKOS LIETUVIŲ ŽURNALAS
Y R A

MARGUTIS

Jis eina jau 30 metų. Jį įsteigė komp. A. Vanagaitis.

Dabartinis Margučio leidėjas — Lilija Vanagaitienė. Vyr. Redaktorius — dr. Bronius Dirmeikis.

MARGUTIS eina kiekvieną mėnesį ir turi nemažiau 36 pusl.

MARGUTY dedama medžiaga liečianti visą lietuvių gyvenimą.

MARGUČIO metinė prenumeratos kaina \$5.00; dviem metams \$8.00.

Užsisakykite MARGUTĮ dabar sau bei savo artimiesiems. Adresas — 6755 So. Western, Chicago 36, Ill.

Dalyvauk savo Bažnyčioj ir melskis
PADEKOS DIENOJ

THE CLEVELAND CAP SCREW COMPANY

4444 Lee Rd.

LU 1-3000

Cleveland Heights 28, Ohio

CLEVELANDE ir apylinkėse

• Tautinės Sąjungos skyriaus naujoji valdyba lapkričio 5 d. posėdyje pasiskirstė pareigomis: F. Mackus — pirm., K. Karalis — vicepirm., J. Šiaučiušas — sekr., J. P. Palukaitis ižd. ir Jaun. Nasvytis — vald. narys.

Posėdyje svarstyta žiemos sezono veiklos programa. Nutarta sausio 16 d. Čiurlionio ansamblio namuose suruošti skyriaus dešimtmečio minėjimą. Taip pat numatyta suorganizuoti paskaitų ir kultūrinių rengimų, suaktyvinti Vasario 16 d. gimnazijos rėmimą.

Eiliniai valdybos posėdžiai vyks kiekvieno mėnesio pirmąjį ketvirtadienį o nepaprastieji — ištikus reikalui.

• K. ir O. Karpiai pirmieji atsiliepė į Dirvos raginimą, vietoj Kalėdinių sveikinimų, paremti Vasario 16 Gimnaziją. Jie atsiuntė \$10 auką.

• Inž. V. Didžiulis, svečias iš Kolumbijos, lankydamasis Clevelande apžiūrėjo Dirvą ir geresniam mašinų veikimui paliko auką.

• Tautinės Sąjungos Clevelando skyriaus nariai kviečiami dalyvauti Detroito skyriaus dešimtmečio šventėje, rengiamoje lapkričio 14 d. Fort Wayne viešbučio Ballroom salėje (Cass ir Temple gatvių kampas), Detroite. Minėjimo pradžia 7 v. v.

• Lietuvių Piliečių klubas kitados buvo paskira organizacija, prisiglaudusi Lietuvių salėje. Prieš 25 metus, kada Lietuvių salei buvo sunku laikytis, veiklus klubietis Feliksas Baranuskas, pasiūlė klubo na-

Eilė Clevelande įsikūrusių naujųjų ateivių sėkmingai metėsi į savarankiškus būdus ir, to nesigaili. Vienas iš tokių yra Jonas Švarcas, šiuo metu sulaukęs savo darbo penkmečio ir dvejose Clevelando vietose turįs auto remonto dirbtuves. Ir dar mieliau, kad J. Švarcą su ponu visada gali sutikti lietuviškuose parengimuose, visad jis įsijungia į parengimų išlaidų padengimą savo firmos skelbimais. Todėl šiuo atveju labiausiai ir tinka priminimas, kad - savi remia savus! Nuotraukoj J. Švarcas daro įkainavimą į dirbtuvę atvežtai sudaužytai mašinai pataisyti.

Dirvos nuotrauka

riams ir salės bendrovei dirbti išvien. Nuo tada klubas pradėjo veikti daugiau Lietuvių salei išlaikyti. Tarp tų abiejų organizacijų niekad jokių nesusipratimų neįvyko, nes ir salės ir klubo nariai tie patys.

Dabar ir salė ir klubas gražiai gyvuoja. Reikia tik jiems naujų narių, nes senieji jau mažai pajėgia dirbti. Salės ir klubo valdybose veikia keli jaunesnės kartos vyrai ir moterys.

K. K.

• Birutė Demenius, gyv. Buenos Aires, Argentinoje ir dirbanti Pan American lėktuvuose, atvyko į Clevelandą aplankyti giminių: Kačiauskienės ir Kamaičių. Jos tėvai Buenos Aires mieste turi baldų įmonę.

• L. V. S. Ramovės skyrius lapkričio 21 d. rengia kariuomenės šventės minėjimą lietuvių svetainėje. Pradžia 7:30 v. vak.

Lapkričio 22 d., 10 v. šv. Jurgio parap. bažnyčioje iškilmingos pamaldos už žuvusius dėl Lietuvos laisvės prisiminti ir jiems paminklinę lentą pašventinti.

• BALFo 34 skyriaus Akrono rudens vajaus metu buvo surinkta 288 dol. ir virš 250 svarų rūbų. Pinigai ir rūbai persiūsti į BALFo centrą.

Vajaus metu aukėjo: po \$50.00 — Dr. V. Adomavičius, Dr. A. Baltrukėnas; po \$20.00 — Mr. & Mrs. Kraus; po \$15.00 — S. Lucas, J. Vaičaitis; po \$10.00 — C. Egger, J. Salasevičius, Dr. A. Savičiūnas, SLA 198 kuopa; po \$5.00 — A. Baltelukėnas, A. Barry, P. C. Gaškai, G. Pulaski, A. V. Rudžiai, S. Sasnauskienė, I. M. Janavičiai, P. E. Jogai, N. Trumpickas, Vilnaitienė, J. Zdanis; po \$4.00 — F. Baldauskas; po \$3.00 — V. Sliesoraitis, C. Baublis, A. Gauder; po \$2.00 — Janickas, P. Kazlauskas, A. Jacksonas, F. Jankauskas, Daruliai, M. Cathell, J. Beletsky, P. Vitaitienė, S. Alekna, Brubacher, J. Garionis, A. Palionis; po \$1.00 — L. Lipinskas, Vebrinė, Jocienė, J. Grigas, M. Eigirdienė, A. Krizanauskas.

Skyriaus valdyba nuoširdžiai dėkoja visiems aukotojams, prisidėjusiems rūbais, pinigais ir darbu pravedant šį vąjį.

BALFui aukas pinigais bei rūbais galima kiekvieno metu įteikti bet kuriam valdybos nariui.

Išnuomojami du butai

po 6 kamb., su garažu. Po \$50 kiekvienas. 1361 Giddings Rd. Šaukti Dorothy Kaufman — VI 3-7025.

(86)

MORINIS NAMAS

Parduodamas gražus, patogiai įrengtas mūrinis namas University Heights rajone. Trims mašinoms mūrinis, šildomas garažas. 3 miegami antram aukšte ir pilnai įrengtas trečias aukštas, 3 vonios, dvigubi langai, kilimai, sutvarkytas skėpas ir kt.

Šaukti kasdien po 6 v. vakaro, o šeštadienį ir sekmadienį po 12 val. p. p. tel. GL 1-0809. (85)

• Kas apkeitė mano lietpaltį neolithuanų pobūvyje, prašomas skambinti telefonu MU 1-3679.

• Išėginių rūbų siuvėjas — Jurgis Eidukevičius, tą darbą dirbęs Lietuvoje, Anglijoje ir Kanadoje, dabar gyvena Clevelande, ir priima užsakymus. Kreiptis: 1333 East 68 St., antram aukšte.

PIGŪS NAMAI

Geras 1 šeimos, 2 miegamųjų namas 130 gt. Pigus. Į šiaurę nuo St. Clair 129 gt. 2 šeimų. \$11,500.

Thornhill gt. vieno aukšto 2 miegamųjų, labai geram stovyj.

Du namai ant vieno sklypo Kosciuszko gt. rajone, žema kaina.

Trijų miegamųjų Naujos parapijos rajone. Gerai įrengtas.

E. 124 gt. vienos šeimos, tuojau galite apsigyventi. Cleveland Hts. 3 miegamųjų plytinis namas, pigus.

4 šeimų plytų apartamentas, po 5 kamb. kiekvienas butas, keturi nauji pečiai, garažai. Nebrangus, o pajamos geros.

Priklausome Multiple Listing Service.

Norintieji pirkti ar parduoti, prašome kreiptis į EAST SHORE REALTY

780 E. 185 St. IV 1-6561 Juozas Mikonis — Realtor MU 1-2154

Multiple Listing Service

Bendra darbiai:

Antanas Gailiūšis

MU 1-7014

Damušis Juozas

LI 1-6957

J. S. AUTO SERVICE

Sav. J. Švarcas
Cleveland

1254 Addison Road
Tel. HE 1-6352

Atidara nuo ryto
8 iki 7 v. v.

AUTOMAŠINŲ TAISYMAS

Mašinų viršaus taisymas ir dažymas; motorų, stabdžių patikrinimas ir taisymas; greičio dėžės ir kt. mašinų dalių įdėjimas.

Parduodami amžini akumuliatoriai.

24 hours towing.

Dienos tel.: HE 1-6352.
Nakties tel.: LI 1-4611.

Geriausi sveikinimai ir linkėjimai

LAD F. SUCHY LIFE, INCOME GENERAL INSURANCE

12706 Woodland Ave.

CE 1-1833

Geriausi sveikinimai ir linkėjimai visiems
lietuviams

A-TA-Z PLUMBING CO. YOUR PLUMBING SERVICE BY THE YEAR

3528 St. Clair Ave.

EX 1-8052

Geriausi sveikinimai ir linkėjimai visiems
lietuviams

FROM

M. DWORKIN

WHOLESALE FRUITS & PRODUCE

2667 East 40th Street

HE 1-5955

Geriausi sveikinimai ir linkėjimai visiems
lietuviams

THE BALLET THEATRE SCHOOL OF CLEVELAND

1060 Euclid Ave.

Call MA 1-6196

Geriausi sveikinimai ir linkėjimai visiems
lietuviams

BRUENING AUTO GLASS CO.

2135 East 19th Street

TO 1-0961

Geriausi sveikinimai ir linkėjimai visiems lietuviams

SHAKER BARBER SHOP

WHERE YOU GET THE FINEST SERVICE

3237 WARRENSVILLE CENTER RD.

WA 1-4864

EAST CLEVELAND - EUCLID & SUPERIOR AVE.

SAVINGS
EARN

OPEN EVERY SATURDAY
UNTIL NOON

4%

SUPERIOR
SAVINGS

ACCOUNTS
INSURED TO
\$10,000

HOME AND
REMODELING LOANS

CORNER 68TH - SUPERIOR AVENUE

I. J. SAMAS JEWELER

Šveicariški ir geriausi Amerikos laikrodžiai. Laikrodžių taisymas. Brangenybės. Didelis įvairių dovanų pasirinkimas

7007 SUPERIOR AVE Greta Ezella Theatre
Tel. EX 1-3969 Bute: WA 1-2354

JAKUBS & SON

FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo.

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185 St.
KE 1-7770

Dirva ieško naujų skaitytojų

Laikraštį pastoviai gerinant ir ruošiantis nuo 1960 metų pradžios dažinti, labai reikalingi nauji skaitytojai.

Ateikit mums į talką. Užsakykit Dirvą savo artimiesiems, kurie dar jos iki šiol neskaito. Jei jūs žinote tokius savo artimuosius, ar kaimynius, kurie norėtų su Dirva susipažinti, mes jiems laikraštį siųsime nemokamai 4 savaites. Tuoj atsiųskite jų adresą.

Užsakydami ar rekomenduodami naudokitės čia spausdinta atkarpa.

Užsakau
Rekomenduoju Dirvą siųsti

(Vardas, pavardė)

(Adresas)

Už naują prenumeratorių siunčiu \$.....

(Mano adresas)

DIRVA

THE FIELD

KAS IR KUR?

Tautinės Sąjungos skyrius Detroite mini dešimtmetį

• Illinois lietuviai gydytojai spalio 27 d. įvykusiame susirinkime paskyrė 1000 dolerių kompozitoriams V. K. Banaičio operos "Jūratė ir Kastytis" fondui. Kaip žinia, fondas yra įsisteigęs Chicagoje ir telkia reikalingas lėšas šios operos muzikiniam (klaviras, orkestracija) išbaigimui.

• Romualdas Kuprevičius su žmona, 10 metų išgyvenę Argentinoje, gruodžio mėn. atvyksta į JAV. Kaip žinia, čia gyvena jų sūnus pianistas Andrius ir smuikininkė Elena. Romualdas Kuprevičius iš profesijos yra matininkas, bet pastaruoju metu daugiau buvo žinomas kaip dailininkas, sukūręs visą eilę kūrinių.

• Prof. Antanas Rukuiža parašė, o Lietuvių Profesorių Draugija Amerikoje išleido knygą "Povilas Matulionis". Tai 82 psl. iliustruotas leidinys prisiminti miškų specialistą, mokslininką ir gilią lietuvių, artėjant 100 metų nuo jo gimimo.

• Elena ir Stasys Mincikai, gyvenę Hartford, Conn., prieš mėnesį laiko nupirko Mounts Motel RD1 — Route 1, Trenton, N. J.

• Lietuvos teatro 60 m. sukaktį N. Yorke rengiasi minėti Šviesos-Santaros federacija. Minėjimas numatytas gruodžio mėn. V. Steponio "Festival Restaurant" patalpose.

• Antano Smetonos fortepiono rečitalis įvyks Chicagoje lapkričio 29 d., Jaunimo Centro salėje. Pianistas šiam koncertui labai rimtai ruošiasi. Amerikiečių muzikos kritikai labai palankiai vertina mūsų pianisto talentą. Koncertą ruošia Liet. Stud. Sąjunga JAV Chicago skyrius.

• Jonas Bačanskas, naujai išrinktas Liet. Stud. S-gos New Yorko skyriaus pirm. 1959-60 metams. Jonas ruošiasi magistro laipsniui iš finansinių mokslų Columbijos universitete. Jis priklauso Akademinių Skautų Sąjūdžio New Yorko skyriui ir yra aktyvus sportininkas.

• Studentų Sąjunga lapkričio 26-28 dienomis Chicagoje rengia studijų dienas. Šią progą New Yorkas kartu su Philadelphia orga-

Dešimtmečio minėjimas įvyks lapkričio 14 d., šeštadienį, 7 val. vakare Fort Wayne viešbučio patalpose, 408 Temple, prie Cass gatvės, netoli Masonic Temple rūmų. Į minėjimą įėjimas nemokamas. Minėjimo metu vyks nemaža svečių iš Chicago, Clevelando ir kitų vietų Rengėjai į minėjimą maloniai kviečia Detroito organizacijų atstovus bei Detroito visuomenę. Ypač laukiame gausaus jaunimo dalyvavimo. Čia bus proga jaukiai pabendrauti ir po banketo pasilinksinti.

Organizacijų atstovai bei pavieniai asmenys skyrių galės sveikinti žodžiu ar raštu per viešąjį posėdį. Sveikinimus siųsti skyriaus v-bos pirm. J. Gaižuiui šiuo adresu: 412 W. Brentwood, Detroit 3, Mich.

Po viešo minėjimo bus banketas tam pačiam viešbutyje, banketo salėje, antroje aukšte, 8 val. 30 minučių vakare. Banketo metu meninę programą atliks mūsų jaunosios lėgos: dainininkė Nerija Linkevičiūtė iš Chicago, pianistė Lucija Mingelaitė ir baletų šokėja

Lucijė Mingelaitė, jauna pianistė, jau ne kartą pasirodžiusi lietuvių parengimuose, lapkričio 14 d. dalyvaus Tautinės Sąjungos Detroito skyriaus dešimtmečiui paminėti meninėje programoje. Minėjimas įvyks Fort Wayne viešbučio Ball Room salėje.

nizuoja studentų ekskursiją į Chicago autobusą. Kelionė autobusu iš Philadelphia į Chicago ir atgal vienam asmeniui kainuos \$29.00, gi New Yorko studentams dar kelionė iš N. Y. į Philadelphia — apie \$6.00

Autobusas iš Philadelphia išvyksta lapkričio 25 d., 11 val. vakare ir grįžta sekmadienį, lapkričio 30 d. Autobuse yra 39 vietos. Ši ekskursija įvyks tuo atveju, jei šis skaičius susirinks. Registruotis ir sumokėti pinigus iki lapkričio 8 d. pas A. Butą (MI 7-6274), G. Peniką (HY 1-5290); Philadelphiaje pas R. Kalvaitį (PI 2-1779), G. Mironą (PI 2-3672).

• L. A. Menininkų Klubas, pagerbdamas mūsų meno veteraną prof. Ad. Varną, ruošia jo 80 metų amžiaus sukaktuvių progą meno parodą. Šios parodos iškilmingas atidarymas įvyks lapkričio 14 d., 6 val. vakaro Čiurlionio Galerijoje. Šia progą sveikinimai priimami šiuo adresu:

P. Gaučys, 6234 So. Richmond Ave., Chicago, Ill.

A. A. ANDRIUI AUKŠTUOLIIUI

mirus, gilią užuojautą reiškiamė p.p. ST. ir M. MICKEVIČIAMS, p.p. ST. ir E. MICKAMS ir kitiems giminėms.

St. ir M. Radžiūnai

Naujosios Anglijos Mokytojų Sąjungos narių suvažiavimas, įvykęs Nekalto Prasidėjimo vienuolyne, Putnam, Conn. Seselės vienuolės suvažiavimo dalyvius labai gražiai priėmė ir pavaišino. Suvažiavimas įvyko spalio 18 d., jame dalyvavo liuanistinių ir parapijinių mokyklų mokytojai.

B. Kerbelienės nuotrauka

Danutė Miškinytė iš Detroito.

Į banketą įėjimas vienam asmeniui \$5.00, o studentui \$2.00. Stalai bankete po 10 asmenų. Kviečiame iš anksto stalus užsisakyti pas J. Gaižutį — tel. TO 9-4487, arba V. Vaičiūną — tel. VE 6-7550. Mokestis bus priimamas ir prie įėjimo.

Vaišės ruošia skyriaus rūpestingos šeimininkės. Bus ir geras orkestras. Tat kiekvienas galės maloniai praleisti laiką.

FILMAI IS KELIONIŲ

Lapkričio 29 d., sekmadienį, 12:30 val. buv. Liet. namuose bus rodoma mūsų keliauninko Dan Kuraičio filmos iš kelionių po pasaulį: anapus geležinės uždangos, Indijos, Afrikos ir kt.

Po filmo rodymo ruošiamas pietūs Dan Kuraičiui pagerbti. Norintieji dalyvauti pietuose prašomi iš anksto užsirašyti pas SLA kuopos valdybos narius: F. Motuzą — UN 1-0301, A. Boreišį — VE 5-0963, Balčiūnus — WE 4-5081 ir Z. Januškevičienę — VE 5-8317.

Danutė Miškinytė, baletų šokėja, keletą kartų sėkmingai pasirodžiusi amerikiečių visuomenei, dalyvaus Tautinės Sąjungos Detroito skyriaus dešimtmečio meninėje programoje.

BOSTONO LIETUVIŲ ŽINIOS

• Neo Lithuania korporacijos Bostono skyriaus metinė šventė — iškilminga sueiga įvyks lapkričio 15 d., 4:30 val. Tautinės Sąjungos namuose. Sueigos metu seniores spalvos bus įteiktos Vilijai Čepaitei. Po sueigos bus tradicinis pasilinksminimas.

• Skautų-čių tuntų dešimtmetis ir balius įvyks lapkričio 22 d. Minėjimas ir balius įvyks Lietuvių Piliiečių Draugijos salėje. Pradžia 3 val. p. pietų.

• Tautinės Sąjungos skyriaus narių susirinkimas šaukiamas lapkričio 21 d., 7 val. vak.

• Skautų-čių tantai švenčia savo dešimtmetį. Iškilmingas dešimtmečio minėjimas įvyks Liet. Pil. Draugijos salėje 3 val. p. p., o 5 val. toj pačioj salėje Skautų Tėvų Komitetas rengia balių. Visi skautų-čių tėvai, globėjai, rėmėjai ir bičiuliai maloniai kviečiami tą dieną dalyvauti kartu su mūsų jaunimu — jų šventėje.

• Prof. J. Ruktys su šeima buvo išvykęs į Philadelphia dalyvauti artimųjų vestuvėse.

• V. Vakauzas, jau ilgesnį laiką sirguliuoja. Neseniai trumpam laikui buvo paguldytas ligoninėn. Linkime greit pasveikti.

• Mykolas Gureckas sėkmingai vadovauja bizniui didelei krautuvei ir siuntinių agentūrai So. Bostone.

• Ant. Vilėniškis su žmona lankėsi pas giminės ir pažįstamus Kanadoje, Montrealyje.

• Jonas Kasmauskas baigia projektuoti naują medicininį švirkštą, kurį mano užpatentuoti.

• Lietuvių Piliiečių Draugijos valdybos nominaciniai balsavimai įvyks lapkričio 19 d. Kaip kiekvienais metais, taip ir šiemet, priešrinkiminė akcija vyksta. Reikėtų nariams atidžiau

kreipti dėmesį į statomuosius kandidatus, nes šios draugijos reikšmė galėtų būti labai didelė, jei vadovybei tas rūpėtų.

• Naujųjų Metų sutikimą ruošia Tautinė Sąjunga savo namuose. Vietos bus rezervuotos tiems, kurie iš anksto užsisakys ir sumokės pinigus. Korp! Neo Lithuania nariai jungiasi prie šio sutikimo. Korporantai vietos gali užsisakyti per savo valdybą.

• SLA 43 kuopos narių susirinkimas kviečiamas lapkričio 18 dieną, 6:30 v. v. Lietuvių Piliiečių Dr-jos patalpose. Bus SLA Pildomosios Tarybos nominaciniai balsavimai ir kuopos valdybos rinkimai.

NEW YORK

• New Yorko Lietuvių Prekybos Rūmų narių susirinkimas įvyks lapkričio 15 d. (sekmadienį) 3 val. Baltijos Laisvės Namuose, 131 E. 70 Street, New York, N. Y.

Šiam susirinkime bus svarstomas pirmojo New Yorko aukštesniosios mokyklos mokytojo lietuvių Dr. Aleksandro Karolio Kuršiaus trijų šimtų metų nuo atvykimo sukakties atžymėjimas. Be to, bus du įdomūs pranešimai:

Biznio reikalais J. A. Valstybėse besilankantis inž. Vytautas Didžiulis, stambios "Distral" bendrovės Bogotoje direktorius, padarys pranešimą apie Kolombijos lietuvių ekonominę pažangą ir biznio galimybes toje šalyje.

Neris International Trade Co. direktorius Dr. Juozas Kazickas parodys spalvotų filmų iš savo kelionių po Japoniją, Indiją, Šv. Žemę ir iš kokių atliktos medžioklinės iškilos Aliaskoje.

• Tarptautinė Moterų Parodoje New Yorke dalyvauja ir lietuvės, gražiai ir turtingai įrengę, mūsų tautiniais motyvais išpuošę lietuvišką kampelį. Čia matome audinių, kilimėlių, medžio drožinių, mažiau keramikos, odos dirbinių, bet gausu tautiškais drabužiais papuoštų lėlių. Taip pat anglų kalba literatūros apie Lietuvą ir lietuviškos saviems įsigyti. Labai turtingas kampelis yra gintaro, kalėdinių atvirukų ir k. šio lietuviško kampelio įrengimu rūpinosi Lietuvių Moterų Atstovybės Klubas, vadovaujamas V. Jonuškaitės-Leskaitienės.

• Petras Ulėnas su šeima, gyveną Brooklynne, persikėlė į naują butą: 32 Euclid Ave., Brooklyn 8, N. Y.

DIRVAI AUKOJO

Pratęsiant prenumeratą Dirvą aukomis parėmė:

Naujalis B., Toronto \$5.00
X. X., Chicago 2.00
Galinaitis J., Baltimore 2.00
Vileišis P., Middlebury 2.00
Akelis V., Venezuela 7.00
Bukaveckas T., Chic. 1.00
Šiaučiuonas J., Clev. 2.00
Sukarevičius J., Clev. 2.00
Nurka J., Hartlord 2.00
Glemža P., Chicago 2.00
Adomaitis J., Lasalle 2.00
Didžiulis V., Colombia 10.00
Puskepalaitis A., Hyde Park 2.00

Ačiū visiems už atsiųstas aukas.